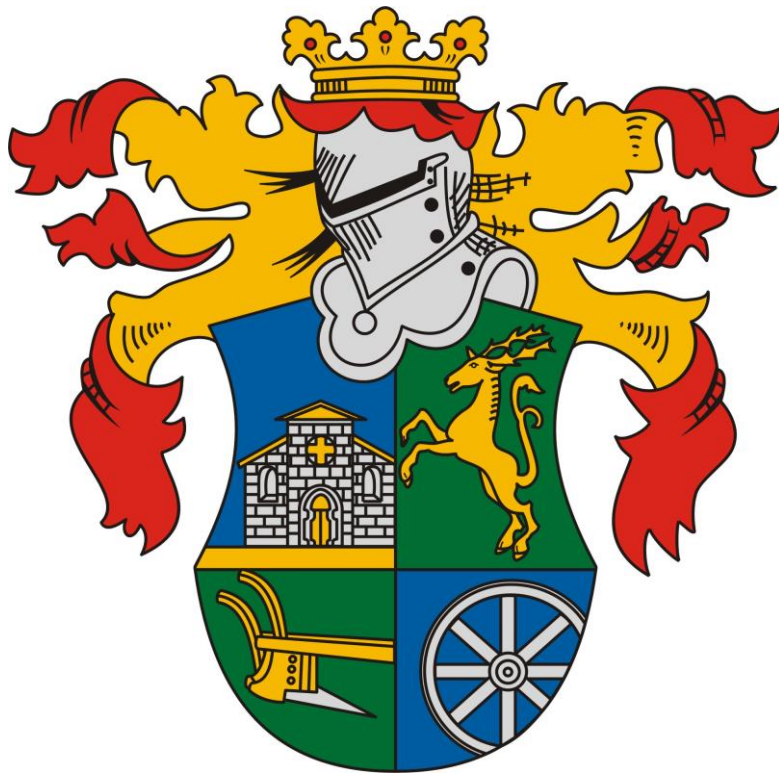

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Vállus Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	51
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	69
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	97
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	98
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	99
1. A HEP IT részletei	99
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	99
Jövőképünk	101
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	102
3. Megvalósítás.....	107
3.1 A megvalósítás előkészítése	107
3.2 A megvalósítás folyamata	107
3.3 Monitoring és visszacsatolás	110
3.4 Nyilvánosság	110
3.5 Kötelezettségek és felelőség	110
3.6 Érvényesülés, módosítás	111
4. Elfogadás módja és dátuma.....	112

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Vállus Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Vállus község közigazgatási területe a Keszthelyi-fennsík és kis részben az ennek részét képező Várvölgyi-medence területére esik. A környező erdők és a változatos domborzati viszonyok jellemzik, a község területének legnagyobb része (86,5 %) erdő. Vállus község a Várad-tető és a Láz-tető között egy É-D-i irányú, hosszan elnyúló völgyben fekszik. Az ÉK-ról érkező Csetényi-patak a község belső szakaszát érintve és a Várad-tetőt megkerülve hagyja el a községhatárt.

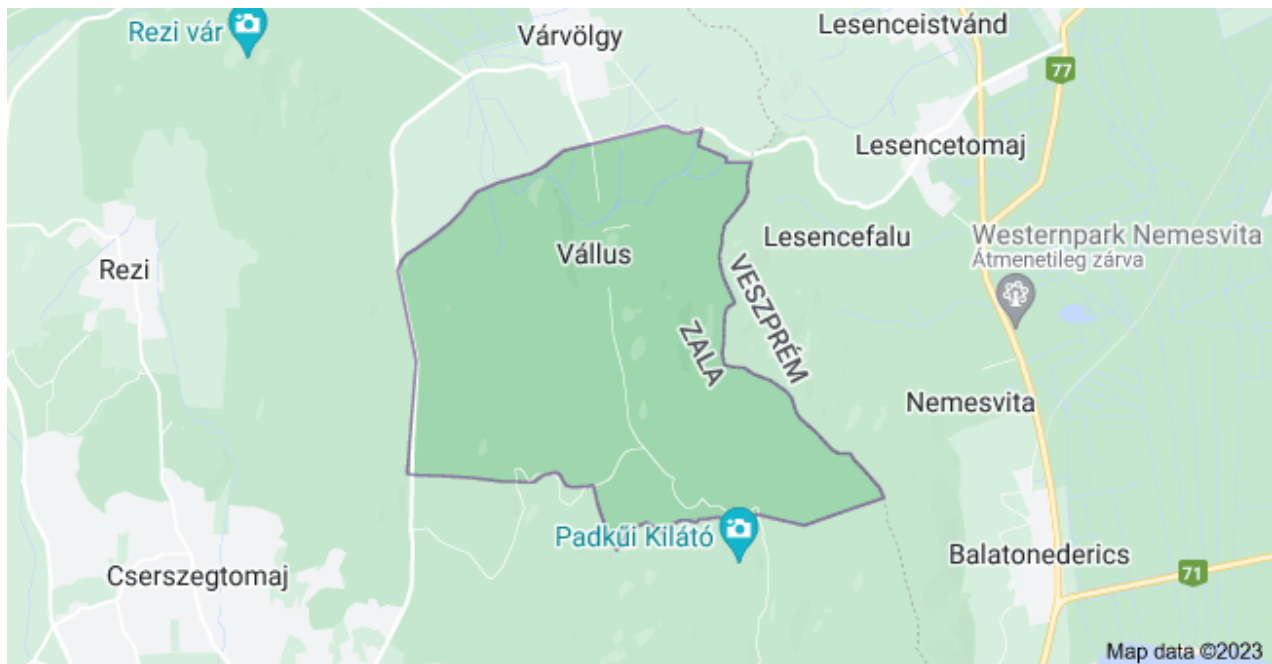
A település Zala megye Veszprém megyével határos szélén található, melyre Keszthelyről indulva a Várvölgyi úton, vagy a 84-es főútról Lesencetomajnál lekanyarodva lehet eljutni.

Vállus „egyutcás” település néhány zsákutcával. Egy csendes, nyugodt kistelepülés, amely kiváló helyszíne a falusi turizmusnak. Egy erdei műút köti össze Balatongyörökkel, így a Balaton 8-10 km távolságra található, de Keszthely is csak 16 km-re van a településtől.

2013. január 1-től új járási közigazgatás jött létre Magyarországon, ennek következtében minden 2000 fő alatti településen megszűnt a Polgármesteri Hivatalok önálló működése. Vállus önkormányzati feladatait 2015. január 1-től a Gyenesdiási Közös Önkormányzati Hivatal látja el. A vállusi önkormányzati hivatalban hetente (keddenként) van ügyintézés a lakosok számára.

Válluson egy civil szervezet működik a Vállus és Vidéke Fejlődésért és Turizmusáért Egyesület, amely a településfejlesztési és rendezvényszervezési feladatokban segíti az önkormányzat munkáját.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Vállus a Keszthelyi-hegység dombvonulatai között helyezkedik el festői környezetben. Az erdővel szegélyezett, hegyoldalban megbújó, természeti környezetével harmonikus egységet képező település tájképi értékkel bír. Csodálatos panoráma és a szelíd dombokon régi pincék valamint új nyaralók fogadják az idelátogatókat. Természeti érték a Pannon tájra jellemző gazdag flóra- és faunavilág. Vadállománya gazdag szarvas, őz, vaddisznó csoportokban, a vadászatot kedvelők igazi paradicsoma.

Az épített környezet értékei közül kiemelkedik a római katolikus **Szent Mihály templom**, melyben a 2007-ben feltárt, a világon egyedülálló **szekkó festmény** a templom szentélyében található.

A templom mögött a falu központjában a **Szent István szobra** és egy **rendezvénypajta** található, ahol a településre látogató emberek szívesen pihennek meg. Ezen a téren zajlanak a település több szabadtéri rendezvényei.

II. Rákóczi Ferenc mellszobrát a buszfordulónál találjuk.

A település közigazgatási területén megtalálhatjuk a 2016-ban megkezdett **Pálos Kolostor** feltárásának romjait.

Kulturális programok megrendezése az év jeles napjaihoz kötődik. Ilyen programok a Gyereknapi, a Juniális, az Idősek napja, vagy a Szent Mihály búcsú.

Vállus település gazdag látnivalókban:

- **Medvehagyma tanösvény:** A Vállus központjából induló tanösvény 15 állomáson keresztül tárja fel a környék nevezetességeit, szépségeit.
- **Kutyatemető:** egy igazi különlegesség, mely Vállus közigazgatási területén található. A szomszédos **Görbe-tetőn** működő katonai bázison szolgáló, elzárta élő honvédek hűséges társaikat, kutyáikat tiszteletből temették az 1970-es években ide. (Ma már szigorúan tilos további állatok idetemetése.)

- **Láz-tetői kilátó:** A 380 m magas Láz tetőn megépült 18 méter magas kilátó Vállus határában található.
- **Vállusi Vadlán-lik:** Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén található egyik barlang. A Magyarországon található 4 Vadlán-lik közül az egyik.

A település demográfiai helyzete

A település általános demográfiai folyamatairól a Központi Statisztikai Hivatal főbb demográfiai mutatóinak segítségével nyerhetünk képet. Ezek elemzésére elsősorban az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportok beazonosítása céljából van szükség. A fejlett társadalmakra jellemző demográfiai folyamatok –alacsony születési ráta, születéskor várható élettartam emelkedése, a népesség elöregedése- sajnálatos módon hazánkban is egyre láthatóbbá válnak. A KSH statisztikai adatai alátámasztják, hogy ezen aggasztó tendenciák települési szinten is leképeződnek, ennek megfelelően Vállus demográfiai adataiban is az elöregedő társadalmakra jellemző trendek mutatkoznak meg.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	114	bázis év
2017	111	97,37%
2018	110	99,10%
2019	106	96,36%
2020	106	100,00%
2021	98	92,45%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

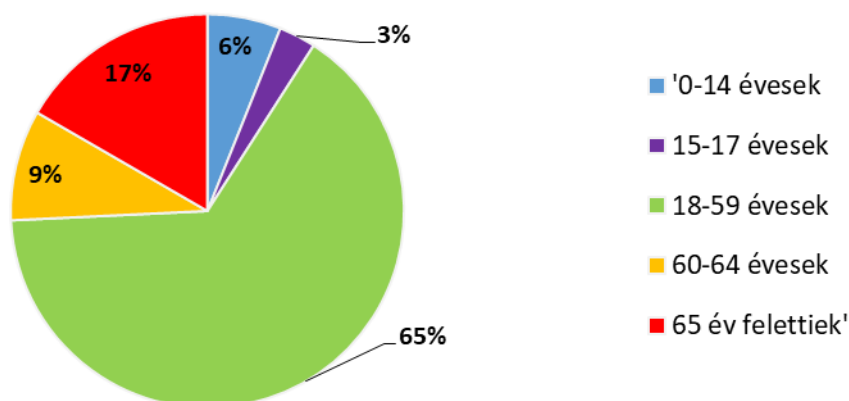
A település lakónépességének száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott, 2021-ben a lakónépesség száma 8 fővel csökkent az előző évhez képest.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

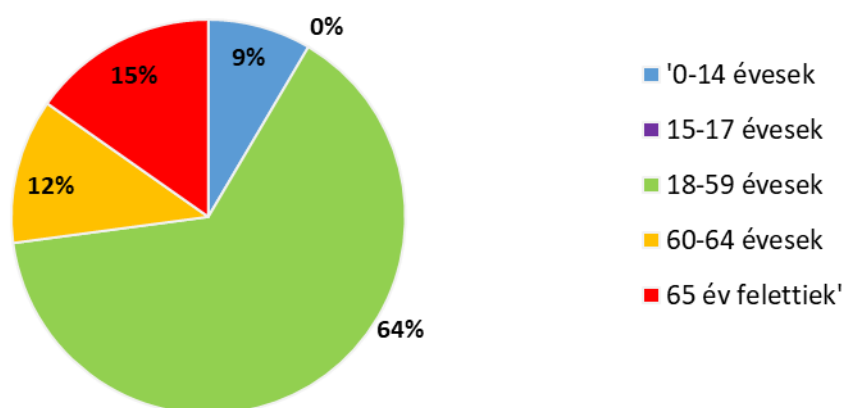
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	66	59	125	52,80%	47,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	1,60%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	4	5	9	3,20%	4,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	0	2	1,60%	0,00%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	43	38	81	34,40%	30,40%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	6	7	13	4,80%	5,60%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	11	9	20	8,80%	7,20%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

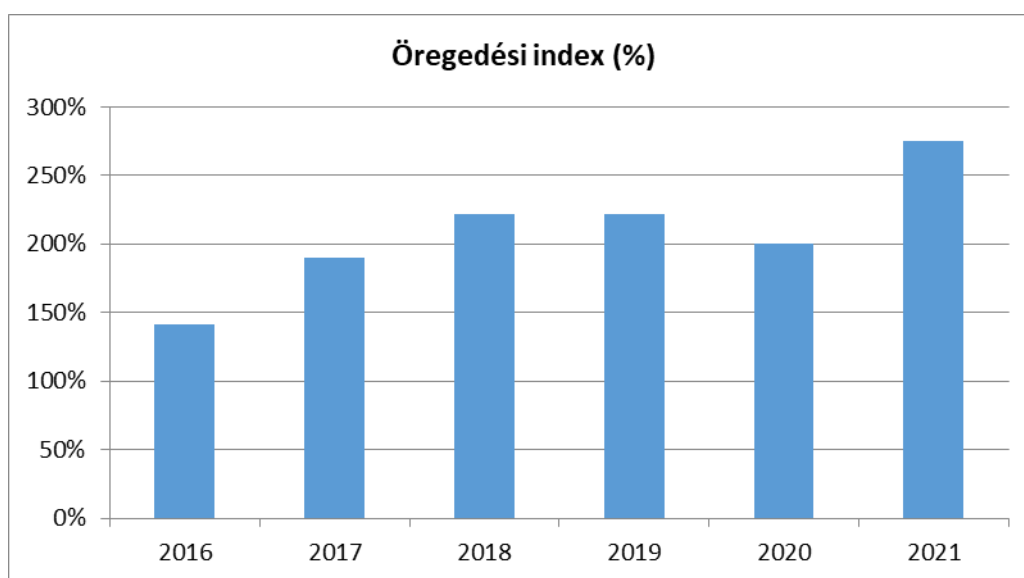
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség korösszetételéről 2019-as adatok állnak rendelkezésünkre. Ezekből megállapítható, hogy a település népessége öregszik. A 60 év felettek aránya az állandó népességen belül 26,4 %. Az időskorúak magas aránya jelzi, hogy a szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába többek közt ezt a célcsoportot érdemes helyezni. Az aktív korúak (18 és 59 év közöttiek) aránya a település teljes népességén belül a legnagyobb (64,8 %). Az esélyegyenlőség szempontjából talán a legkevésbé sérülékeny korcsoportról beszélhetünk, ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk azokról a terhekről, melyek ezekben az életévekben terhelik elsősorban a nőket. Ilyenek lehetnek: gyermekvállalás után a munkaerő-piacra történő visszalépés nehézségei, gyermekekről és időskorú vagy beteg családtagokról való gondoskodás kötelezettsége, munkahely és családdal kapcsolatos teendők összehangolása stb. Mindezen terhek miatt kiemelt figyelmet szükséges fordítani a megfelelő munkaerő-piaci szolgáltatások hozzáférhetőségére, a lakhatás és családtervezés támogatására, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó szolgáltatásokra. 11 A 18 év alattiak aránya csupán 8,8 % a település állandó népességén belül, körükben a férfi és női nem nagyjából egyenlő arányban van jelen. Az esélyegyenlőség szempontjából a gyermekek és fiatalok fontos csoportot alkotnak, hiszen ők azok, akik talán legkevésbé tudják érdekeiket képviselni, érvényesíteni.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	17	12	141,67%
2017	19	10	190,00%
2018	20	9	222,22%
2019	20	9	222,22%
2020	20	10	200,00%
2021	22	8	275,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index, a 65 év feletti népesség és a 14 év alatti népesség egymáshoz viszonyított 100 % fölötti aránya jelzi azt, hogy a település lakossága elöregedőben van. A lakosság elöregedése természetesen országos jelenség, de az adatok alapján Vállust fokozottan érinti ez a folyamat. Esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy elöregedő település esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Vélhetően és a táblázatból egyértelműsítve a 0-14 éves korosztály alacsony száma azzal magyarázható, hogy csökken a gyermekvállalási kedv, a fiatalok jobb munkalehetőséget remélve elvándorolnak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-74,69
2017	17,78
2018	-9,05
2019	-37,04
2020	9,43
2021	-58,82

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások értékei az adott település vonzerejét mutatják: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. A fenti táblázat alapján láthatjuk, hogy Vállus településen a 2017-ben és 2020-ban a mutató pozitív, ezekben az években a településre az odaköltözés volt jellemző, nem pedig az elvándorlás.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-33,20
2017	-35,56
2018	-18,10
2019	0,00
2020	-9,43
2021	-19,61

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értéke Vállus esetében sajnos az elmúlt évekhez hasonlóan 2021. évben is negatív előjelű lett. Ez azt jelenti, hogy az élveszületések száma alacsonyabb a halálozások számánál, azaz településünkön a természetes reprodukció nem megy végbe, a népesség fogy. Az esélyegyenlőség előmozdítása szempontjából figyelemmel kell lennünk arra, hogy a kisgyermekes nők, családok ne érezzék hátrányban magukat sem a munkavállalás, sem a szolgáltatások igénybevétele, sem a szórakozási lehetőségek kihasználása tekintetében. Ha a gyermekvállalás kevesebb plusz terhet és hátrányt jelent a fiatal felnőttek számára településünkön, akkor egyrészt növekedhet a gyermekvállalási kedv, másrészt a település megtartó ereje. Mindez a kisgyermekes családok számára célzott szolgáltatások, programok fejlesztése, bővítése, családbarát munkahelyek létesítése révén mozdítható elő.

Értékeink, küldetésünk

Az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség olyan eszmék, melyek közösségünk értékrendjének alapját képezik, így e jogok érvényesülését az Önkormányzat minden településünkön élő és ide látogató polgár számára maradéktalanul biztosítani kívánja a társadalmi élet minden területén. Célunk, hogy az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség ne csupán hangzatos fogalmak, hanem a gyakorlatban is érvényesülő, az emberi élet minden színterén alapvetőnek tekinthető, természetes és érezhető jogok legyenek településünkön. Felelősséget kívánunk vállalni az egyenlő bánásmód követelményének érvényre juttatása, az esélyegyenlőség előmozdítása terén egyrészt az által, hogy a döntéshozatal, a szolgáltatások tervezése, szervezése során kiemelt figyelmet fordítunk ezen értékek érvényesítésére, másrészt a települési intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel való együttműködés, a lakosság aktivizálása, jogtudatosságának növelése, illetve közösségfejlesztés révén is. Küldetésünknek tekintjük továbbá, hogy településünk lakói helyben jussanak hozzá mindazon szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez, melyekre a megfelelő életszínvonal elérése, fenntartása szempontjából szükség lehet, illetve hogy Vállus egy mindenki számára vonzó, élhető település maradjon a jövőben is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vállus település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia (2019-2030)**

Tízéves időtávra a diagnózis alapú felzárkózás célkitűzéseinek, valamint a beavatkozás irányainak meghatározását célozza Magyarország szegregációval érintett települései tekintetében az Új Roma Stratégia (2019-2030). A stratégia a romákat érintő kulcsproblémákra reagál, újfajta, diagnózis alapú megközelítést alkalmazva. Lényege a célzott segítség és beavatkozás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejlesztési eszközöket a helyben felmért problémákhoz, szükségletekhez kell igazítani. A

megközelítés hatékony beavatkozást és forrásfelhasználást tesz lehetővé az érintett területeken.

- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**

A 88/2009. (X.29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A NIS mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni.

A Stratégia, mint alapidokumentum meghatározza a fejlesztés fő irányait; megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – cselekvési tervek készülnek, amelyek konkrét feladatokat határoznak meg az érintett ágazati miniszterek részére. A stratégia javaslatot tesz továbbá az ifjúság élethelyzetét meghatározó jogszabályi környezet áttekintésére, felülvizsgálatára.

- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**

A „Legyen jobb a gyermekeknek” 2007-2032. évekre vonatkozó Nemzeti Stratégia alapvető célkitűzése, hogy egy generáció alatt jelentősen csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységét.

A 2007-ben született Nemzeti Stratégia alapja a gyermek jogának elismerése olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi a testi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését. Központi fogalma a gyermek mindenek felett álló érdeke.

A Stratégia átfogó célként fogalmazza meg a gyermekek és családjaik szegénységének csökkentését, a gyermekek továbbtanulási esélyeinek és életkilátásainak kiegyenlítését, a gyermeki kirekesztés, szegregálás és a mélyszegénység szélsőséges formáinak, valamint az életesélyeket romboló devianciák előfordulásának csökkentését. A stratégia kiemelt fejlesztést igénylő területeként jelöli meg a foglalkoztatást, az anyagi helyzet javítását célzó ellátásokat, a lakhatási feltételek javítását, az iskolai pályafutás segítését, a gyermeki családokat célzó személyes szolgáltatások és szakellátások fejlesztését, valamint az egészségesebb gyermekkor biztosítását. Kiemelt figyelmet fordít továbbá a roma nemzetiségű és fogyatékossgal élő gyermekekre. Bár a „Legyen jobb a gyermekeknek” stratégia 2032-ig került meghatározásra, céljai és eszközei nagyrészt beépült a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia keretei közé.

- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét elősegítő Nemzeti Stratégia a nemzetközi cselekvési programokkal összhangban határozza meg a prioritásait. Ezek közül kiemelkedő a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása, a politikai és gazdasági döntéshozatalban való részvétel aránytalanságainak csökkentése, valamint a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A prioritások megvalósításához a stratégia részben általános, részben konkrét cselekvési javaslatokat dolgoz ki, a változások méréséhez mutatókat állapít meg.

- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**

A 2009-ben elfogadott Idősügyi Nemzeti Stratégia (81/2009. (X.2.) OGY határozat) összhangban van az ENSZ és az Európai Unió elveivel és törekvéseivel. Szemlélete, irányelve, megállapításai, máig aktuálisak. Az aktív idősödés elveit szem előtt tartva fogalmazza meg törekvéseit. Szemléletében haladó gondolkodásmódot tükröz az aktív idősödés gondolatának támogatása mellett azzal, hogy az időseket a maga emberi teljességében és méltóságában szemléli, valamint a figyelmet az emberi élet kiteljesedésére fordítja, és nem kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra szűkíti le, vagy deficitekre fókuszál. A stratégia legfontosabb elvárásként fogalmazza meg, hogy az idős ember a társadalom megbecsült tagja legyen, egészséges legyen, és ne legyen magányos, továbbá biztonságban és védettségben élhessen.

További célkitűzéseket így fogalmazza meg az Idősügyi Nemzeti Stratégia 2034-ig: „a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz, az egészségben eltöltött évek számának növelése, az aktív élet fenntartásának növelése, az időskori jövedelembiztonság megteremtése, a társadalmi integráció erősítése, a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és az idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével, az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával. Az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is. A Stratégia feladatként jelölte meg az idősödési folyamat „menedzsméntjének” elterjesztését már fiatal korban, a társadalmi szemléletváltást mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.”

- **Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)**

2006-ban fogadta el az Országgyűlés a 2007-2013-as évekre szóló Országos Fogyatékosügyi Programot. Ennek alapelvei közül kiemelhető a „semmit rólunk, nélkülünk” elve, amely alapján a fogyatékos személyek saját jogon vagy képviselőik (támogatóik) útján vesznek részt az életüket meghatározó döntések előkészítésében, meghozatalában és végrehajtásában. Az Országos Fogyatékosügyi Program négy cél köré csoportosítja a fogyatékosággal élők helyzetének javítását.

- A rehabilitációval kapcsolatos céljai közül kiemelkedő a prevenció, további prioritás a fogyatékoság egységes felmérési rendszerének kidolgozása, valamint komplex rehabilitációs rendszer kiépítése.
- A társadalmi szemlélet megváltoztatása érdekében a stratégia a fogyatékosággal élő személyek integrációja és intézményekből való kitagolására fókuszál.

A stratégia felismeri, hogy a fogyatékosággal élő személy nem független családi környezetétől, ezért fontos cél a fogyatékos családtag ápolásának társadalmi és anyagi elismerése, emellett a fogyatékosággal élő személy önálló életvitelének elősegítése is.

A fogyatékos személyeknek a társadalom életében való aktív részvételét elősegítendő szükséges az érdekvédelem, az érdekképviselés és az érdekvédelem megjelenítése a szakpolitikában. Végül szükséges a fogyatékos személyek megjelenése a médiában, továbbá a társadalom ismeretbővítése, attitűdjeik pozitív irányú változása érdekében.

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Vállus Község Önkormányzatának Képviselő-testülete minden évben megalkotja éves költségvetését.

- Vállus település 14/2021. (IV.28.) számú határozattal jóváhagyott **Gazdasági programja**
- Vállus település 40/2022. (IX.20.) számú határozattal elfogadott **Településszerkezeti terve**
- Vállus település 40/2022 (IX.20.) számú határozattal elfogadott **Településfejlesztési Konceptiója.**
- Vállus település 14/2018. (III.20.) számú határozattal elfogadott **Településképi Arculati Kézikönyve**
- Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének **11/2021. (X.20.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról és azok igénybevételéről**
- Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének **9/2016.(IX.7.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátás körzeteiről**
- Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének **9/2020.(IX.29.) számú rendelete a közművelődésről**
- Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének **10/2022. (IX.21.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról**
- Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének **3/2018. (III.21.) önkormányzati rendelete Vállus község településképeinek védelméről**
- Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének **7/2009. (VI.29.) önkormányzati rendelete a falugondnoki szolgálatról**

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Vállus Község Önkormányzata kötelező feladatainak egy részét nem önállóan, hanem térségi szinten, társulásban látja el.

A Keszthely és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás (a továbbiakban: Kistérségi Társulás) Keszthely székhellyel működik 17 tagönkormányzat közigazgatási területére kiterjedően. A Kistérségi Társulás tagjai: Balatongyörök, Bókaháza, Esztergályhorváti, Gétye, Gyenesdiás, Karmacs, Keszthely, Sármellék, Szentgyörgyvár, Vállus, Vár völgy, Vindornyalak, Vindornyalak, Vonyarcvashegy, Zalaapáti, Zalaszentgyörgy, Zalavár. A különböző adottságú települések szövetsége sikeresen dolgozik együtt és a társulás munkaszervezete számos feladatot lát el a tizenhat település közös érdekét szem előtt tartva. Szociális szolgáltató központot üzemeltet, melynek fontos tevékenysége a házi segítségnyújtás és egyéb támogatások biztosítása az elsősorban idős és fogyatékos rászorulóknak.

2015-ben megalakult a **Hévíz-Balaton-Zalai Dombhátak LEADER Egyesület**. Az alapító települések: Alsópáhok, Balatongyörök, Bókaháza, Cserszegtomaj, Esztergályhorváti, Felsőpáhok, Gétye, Gyenesdiás, Hévíz, Karmacs, Nemesbük, Rezi, Sármellék, Szentgyörgyvár, Vállus, Vár völgy, Vindornyalak, Vindornyalak, Vonyarcvashegy, Zalaapáti, Zalaörs, Zalaszentgyörgy, Zalavár. A szervezet a működési területén élő lakosság életfeltételeinek javítását, a vidékfejlesztés és területfejlesztés társadalmi-gazdasági szerepének erősítését tűzte ki célul.

Társulási keretek között működik településünkön az 1999. február 16. napjával létrejött Zalaszentgyörgy székhelyű Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Gyenesdiás, Balatongyörök, Karmacs, Rezi, Vállus, Vár völgy, Vonyarcvashegy, Vindornyalak, Vindornyalak, és Zalaszentgyörgy községek önkormányzatainak együttműködésével.

A társult tagok vállalták, hogy a családsegítést és a gyermekjóléti ellátási feladatokat közösen szervezi meg.

Szociális alapszolgáltatások

Családsegítés keretében

Az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok, illetve személyek szociális és mentálhigiénés ellátását biztosító személyes gondoskodást nyújtó ellátás.

A társult települési önkormányzatok közigazgatási területén az 1993. évi III. tv. 64-65. § aiban meghatározottak alapján a családsegítés az alábbi feladatok megvalósítására terjed ki:

- a családi szociális feszültségek okainak feltárása,
- a megoldásokra javaslat készítése és segítségnyújtás
- életvezetési /pl. nevelési, pszichológiai, egészségügyi/ tanácsadás vagy ennek megszervezése
- az egyének, a családok kapcsolatképességének javítása
- krízishelyzetben segítő beavatkozás
- speciális támogató, önszorgító csoportok szervezésének, működtetésének segítése
- természetbeni, anyagi és személyes támogatások közvetítése
- hivatalos ügyek intézésének segítése
- együttműködés más intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, csoportokkal.

A Gyermekjóléti szolgáltatás keretében:

A gyermekjóléti szolgáltatás szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el.

A gyermekjóléti szolgáltatási feladatok, a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében 1997. évi XXXI. tv. 39-40. §-ai alapján:

- a gyermeki jogokról, támogatási formákról való tájékoztatás, a támogatáshoz történő hozzájutás elősegítése
- a családtervezési, nevelési, egészségügyi és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás
- szociálisan rászorult várandós anyák támogatása, segítése
- veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése,
- az előidéző okok feltárása
- család- és utógondozás biztosítása
- az egészségügyi és szociális ellátását,
- valamint hatósági beavatkozás kezdeményezése
- helyettes szülői hálózat szervezése.
-

A társulás működésében a 2015. évi CXXXIII. törvény nagy változást hozott, mely szerint a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet 2016. január 1-től, települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatok, járási szinten a család- és gyermekjóléti központok keretében. Az intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is a Szoc. tv. és a Gyvt. tartalmazza.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisa (www.teir.hu), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Magyar Államkinestár, a helyi Önkormányzat adatbázisai, valamint a népszámlálási adatok szolgálták alapul. Jelentős segítséget nyújtottak a releváns adatok összegyűjtéséhez az

önkormányzat, valamint az önkormányzat intézményeinek nyilvántartásai és statisztikai. Ezenkívül támaszkodtunk egyes ágazati beszámolók megállapításaira, a különböző területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs vagy nem lehet, helyi ismertség alapján sikerült információkat szerezni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység-fogalom értelmezésének számtalan megközelítése létezik mind a tudományban, mind a köznyelvben, hiszen számos tényező függvénye az, hogy adott társadalomban kit tekintünk szegénynek. Még inkább igaz ez a mélyszegénység fogalmára, ami érezhetően valami súlyosabb, tartósabb formájára utal a jelenségnek. A modern terminológiában már megjelentek olyan fogalmak, mint a társadalmi kirekesztettség és leszakadás, a depriváció vagy a marginalizáció, melyek mind-mind igyekeznek árnyalni a képet, melyet a szegénység fogalmáról alkotunk. Beszélhetünk abszolút és relatív szegénységről, továbbá a szegénység típusairól, dimenzióiról, és olyan szempontsorokról, melyekkel könnyebben leírható a jelenség. Ilyen például a Havas Gábor által összeállított kritériumrendszer, mely nagyon találóan írja le a mélyszegénység jelenségét. Eszerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek, az alábbiak jellemzik:

- nagyon alacsony iskolázottság,
- nagyon alacsony foglalkoztatási ráta,
- erős települési, lakóövezeti, térségi koncentráció és szegregáció,
- az ezekből következő súlyos szociális deficit és
- a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége.

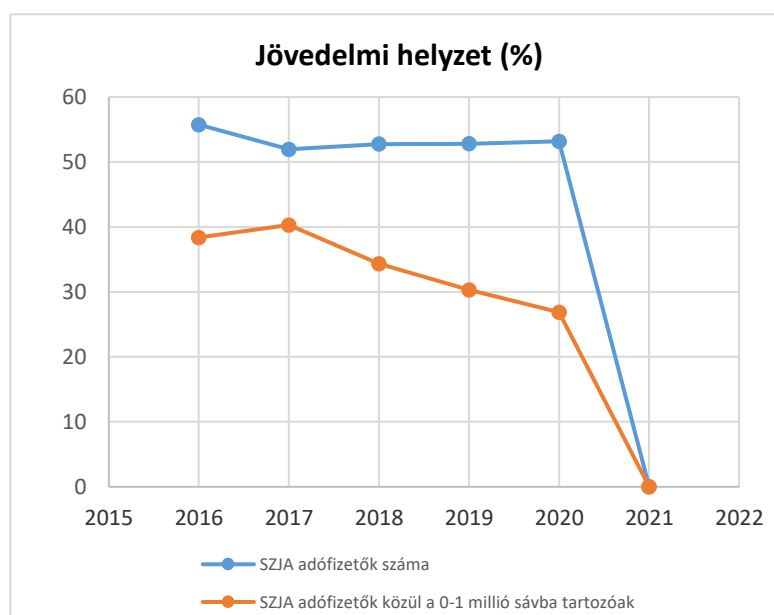
Nem veszhetünk el azonban a fogalmi meghatározások labirintusában, a településünkön élők helyzetének pontos feltárásához szükség van egy olyan definícióra, melynek révén eligazodhatunk a statisztikai adatok elemzése során. Számos más helyi esélyegyenlőségi programhoz hasonlóan tehát jelen dokumentumban is azokat a személyeket tekintjük mélyszegénységben élőknek, akik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből egymaguk, önerőből kilépjenek. A létminimum értékét korábban a KSH számolta ki adott évre vonatkozóan, azonban szakmai, módszertani okokból a Statisztikai Hivatal 2015 óta nem számol létminimum értéket. A korábbi KSH-módszertan alapján azonban a Policy Agenda 2017-re vonatkozóan is meghatározta a létminimum értékét, ami egy egyszemélyes háztartás esetén nettó 90.450.- forint volt havonta, 2018-ban 94.820.- forint havonta, frissebb adat azonban nem áll rendelkezésre.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	55,73	38,36
2017	51,94	40,30
2018	52,76	34,33
2019	52,80	30,30
2020	53,17	26,87
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat a település állandó népességének vagyoni helyzetét mutatja az SZJA adófizetők szerint. Látható, hogy az adót fizetők száma 2-3 éves stagnálás után 2020-ra enyhe növekedést mutat. A 0-1 milliós jövedelem sávba tartozók száma viszont csökkent. Ebből látszik, hogy a megnövekedett adófizetők számával együtt a jövedelmi helyzetükben javulást mutató adófizetők száma is nőtt.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

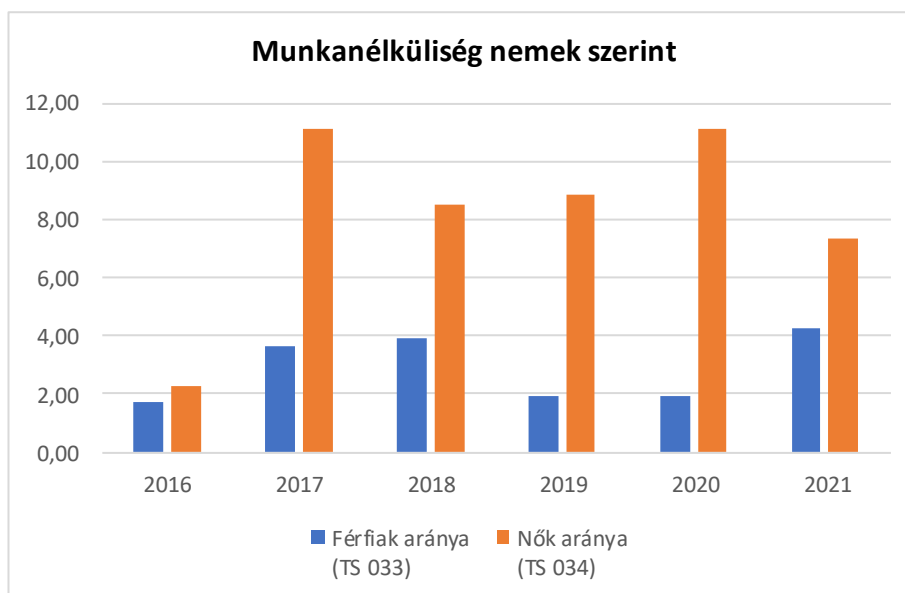
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Ebben a fejezetben településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek adatainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,72	2,27	2,00%
2017	3,64	11,11	7,38%
2018	3,92	8,51	6,22%
2019	1,96	8,89	5,43%
2020	1,96	11,11	6,54%
2021	4,26	7,32	5,79%

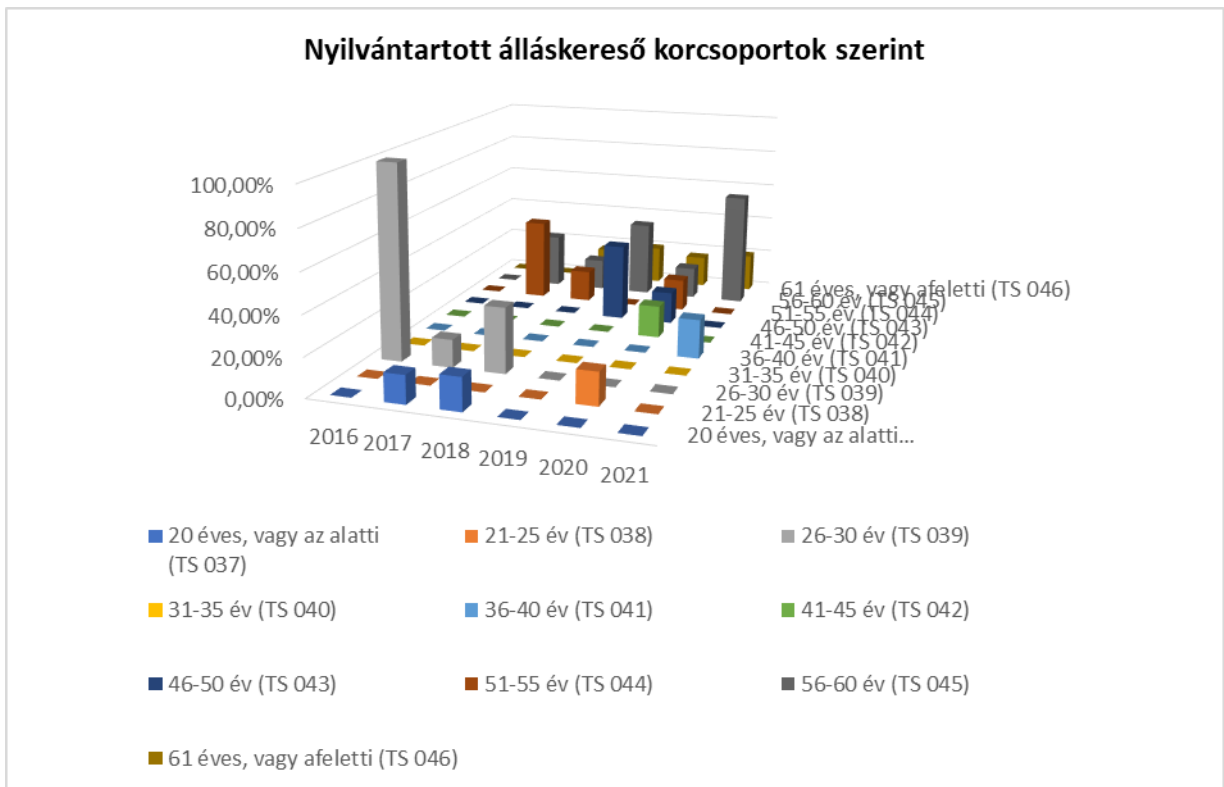
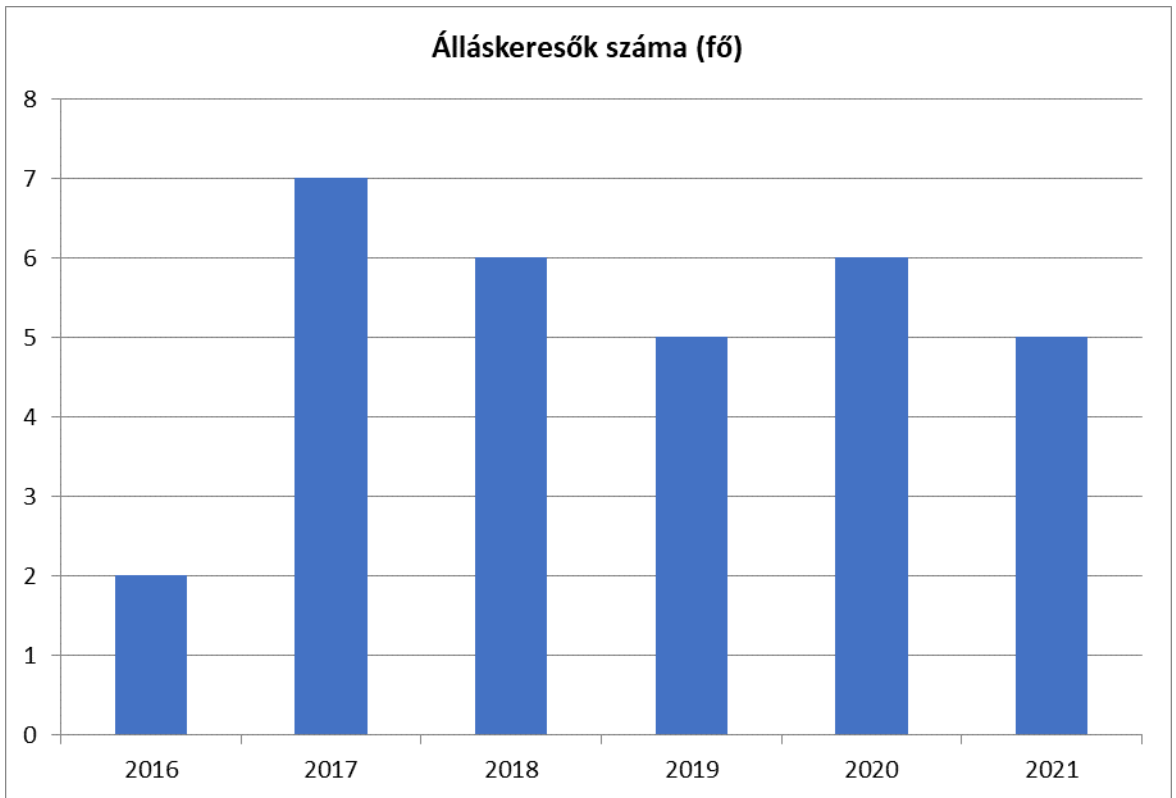
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	2	7	6	5	6	5
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	14,29%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	1,00	2,00	0,00	0,00	0,00
	%	100,00%	14,29%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	0,00	2,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	40,00%	16,67%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	3,00	1,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	42,86%	16,67%	0,00%	16,67%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	2,00	1,00	2,00	1,00	3,00
	%	0,00%	28,57%	16,67%	40,00%	16,67%	60,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	16,67%	20,00%	16,67%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma és aránya korcsoportonkénti bontásban hasznos információt nyújt a település munkaerő-piaci problémái, a foglalkoztatás terén hátrányos helyzetben lévő csoportok beazonosítása szempontjából.

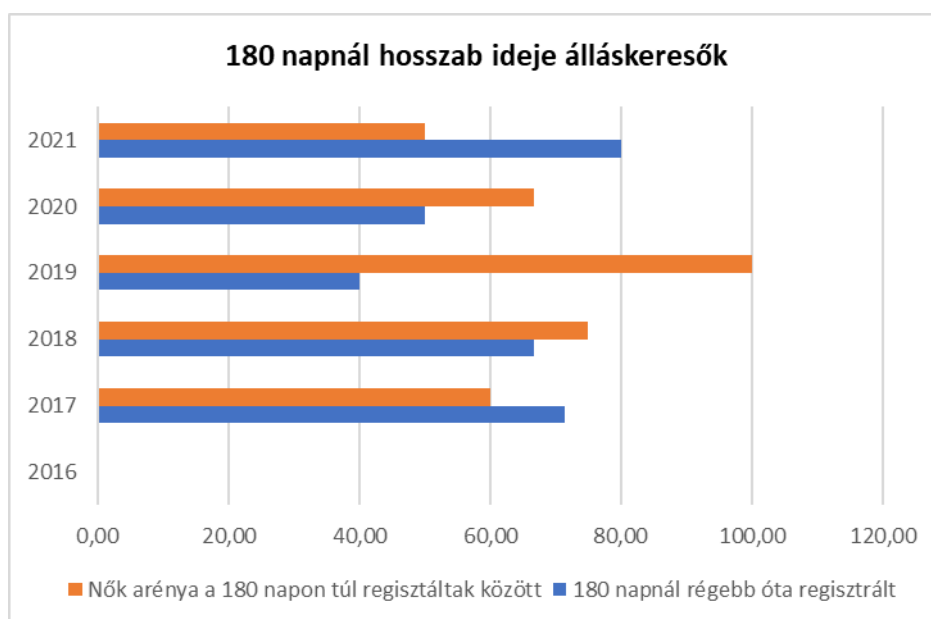
Napjainkban a fiatalok egyre tovább vesznek részt az oktatásban, és egyre később lépnek be a munkaerő-piacra. A pályakezdő fiatalok azonban szembesülhetnek nehézségekkel az elhelyezkedés során, különösen, ha végzettségük típusának és szintjének megfelelő állást szeretnének szerezni. Pályakezdőként elsősorban a tapasztalat hiánya jelenthet problémát az elhelyezkedés során. Bár Válluson a 30 év alatti három korcsoportban kevés fiatal álláskeresőt jelenít meg a statisztika, az ő csoportjuk foglalkoztatási nehézségeiről, problémáiról sem szabad megfeledkeznünk.

A 30 és 45 év közötti három korcsoportban Válluson elenyésző számban szerepel nyilvántartott álláskereső. Ezen korcsoportok a munkavállalás szempontjából legkedvezőbb korosztályba tartoznak, ugyanakkor már kevésbé tekinthetők rugalmas, mobil munkaerőnek, hiszen valószínűsíthetően több magánéleti kötöttségük (háztartás, család stb.) van, mint a fiatalabb korosztályba tartozóknak, ezért ők is szembesülhetnek nehézségekkel a munkaerőpiacon.

A 46 és 55 év közötti két korcsoportban a munkanélküliek számának és arányának csökkenése figyelhető meg 2017 után, 2021-re az álláskeresők száma e korcsoportokban a statisztika szerint 0. Negatív változás az egyik legveszélyeztetettebb korcsoportban, az 56-60 év közöttiek kategóriájában következett be. A nyugdíjazás előtt álló idős álláskeresők helyzete igencsak nehéz. Életkoruk miatt a munkáltatók sokszor nem szívesen alkalmazzák őket, rugalmatlan munkaerőnek minősülnek, és gyakrabban küzdhetnek egészségi problémákkal, ami tovább nehezíti álláskeresési törekvéseiket. A táblázat adataiból láthatjuk, hogy körükben a munkanélküliek aránya 2020-ról 2021-re növekedett, ez azonban számszerűen nem jelent jelentős növekedést, mivel mindössze 2 fővel gyarapodott az álláskeresők száma e korcsoportban. A 60 év felettek körében stagnálás van az álláskeresők számában és arányában

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	0,00	n.a.
2017	71,43	60,00
2018	66,67	75,00
2019	40,00	100,00
2020	50,00	66,67
2021	80,00	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők csoportján belül a tartós munkanélküliek, azaz a 180 napnál hosszabb ideje állást keresők csoportja különös figyelmet igényel, mivel az ő elhelyezkedési problémáik nem csupán átmeneti jellegűek, így azokkal egymaguk valószínűsíthetően nem képesek megküzdeni, hathatós segítségre van szükségük ehhez. Vállalson a tartós álláskeresők aránya 2017 óta csökkenést mutat, amely 2021-re megfordul.

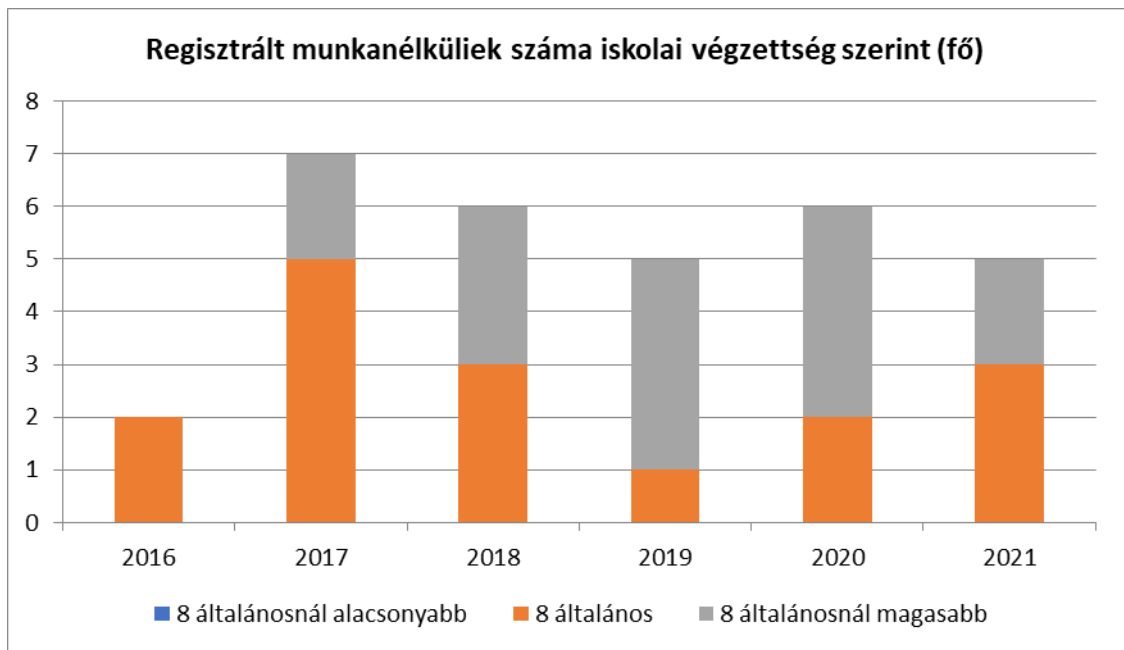
Megfigyelhető, hogy a tartósan állás nélkül lévők közt a nők aránya szintén növekvő tendenciát mutat, ami már a nők munkaerő-piaci helyzetére, problémáira hívja fel a figyelmünket. A tartósan állást keresők között tehát érdemes a nők csoportját állítani az esetleges intézkedések fókuszába.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	2	0	0,00%	2	100,00%	0	0,00%
2017	7	0	0,00%	5	71,43%	2	28,57%
2018	6	0	0,00%	3	50,00%	3	50,00%
2019	5	0	0,00%	1	20,00%	4	80,00%
2020	6	0	0,00%	2	33,33%	4	66,67%
2021	5	0	0,00%	3	60,00%	2	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők iskolai végzettségével kapcsolatban leolvasható az adatokból, hogy nyilvántartott álláskeresők körében az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2019-ig csökkent, majd emelkedett. Az iskolai végzettség a munkaerő-piaci helyzet egyik fő meghatározója, a modern munkaerőpiac elvárásainak általános iskolai végzettséggel aligha lehet megfelelni, a magasabb végzettségi fokozattal rendelkezők jóval könnyebben érvényesülnek a munka világában. Ugyanakkor napjaink dinamikusan változó munkaerő-piacán már a középfokú vagy annál magasabb végzettség sem jelent garanciát a gördülékeny elhelyezkedésre, a magasabb végzettséggel rendelkezők is kerülhetnek rövidebb-hosszabb időre az álláskeresők közé, ha szakmájuk, képesítésük nem illeszkedik a munka világának gyorsan változó igényeihez. Például humán jellegű felsőfokú végzettséggel köztudottan nehezebb álláshoz jutni napjainkban, de számos más felsőfokú végzettség tekintetében is túlképzésről beszélhetünk, miközben nő a kereslet a szakképzéssel rendelkező munkaerő iránt. Ezen tényezők indokoltá tehetik a szakképzés, illetve a felnőttképzés súlyának növekedését a jövőben. Ezért az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetételét fontos megismerni és figyelembe venni foglalkoztatottsági mutatók javítását célzó intézkedések tervezésénél.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	5	4
2017	0	1
2018	2	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás a munkaviszony speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése tartósan eredménytelen. A halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskereső) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására jelent jó lehetőséget. Célcsoportja elsősorban a járási hivatalban regisztrált álláskereső – FHT-ban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső –, valamint a

megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.

Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének jogi alapját a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (továbbiakban: közfoglalkoztatási törvény) teremtette meg, ez a törvény a közfoglalkoztatás rendszerének legfőbb szabályozója. A közfoglalkoztatási törvény vezette be a közfoglalkoztatási jogviszony intézményét. A jogviszony e speciális formájára alkalmazandók a Munka Törvénykönyvének (Mt.) rendelkezései, de a közfoglalkoztatási törvényben meghatározott eltérések figyelembevételével. A törvény 1. §-ának (2) bekezdése értelmében „közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely a közfoglalkoztatási törvény által meghatározott feladat, törvény által előírt állami feladat, helyi önkormányzatok kötelező vagy önként vállalt feladata, a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt szintén kötelező vagy önként vállalt feladat, továbbá közösségi célokat, közösségi szükségletek kielégítését szolgáló feladat (például: egészségmegőrzési, szociális, oktatási, kulturális, természet- és környezetvédelmi célokat szolgáló feladatok), valamint olyan Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását célzó feladat, melynek ellátására a törvény nem ír elő sem közalkalmazotti, sem közszolgálati, sem kormányzati szolgálati jogviszonyt”. Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének megalkotásával, illetve a közfoglalkoztatásra fordított összegek jelentős mértékű növelésével egyértelműen a „workfare” szemléletű aktivációs foglalkoztatáspolitikát erősödött, melynek mottója: „segély helyett munka”.

Válluson 2017-ben megindult a közfoglalkoztatottak számának csökkenése. 2018-tól már senki sem volt közfoglalkoztatási jogviszonyban foglalkoztatva.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Vállus zsáktelepülés kistérségi közlekedési kapcsolatait tekintve kevésbé kedvező pozícióban helyezkedik el. Az erdőterületek déli irányban tulajdonképpen elzárják a közlekedési kapcsolatokat, a lakott részektől összefüggően kiépített út déli irányba nincs. A közlekedés autóval vagy busszal megoldható és mindössze 15 km-re van Keszthely. Elkerülő út kialakítása Vállus bekapcsolását szolgálná a Balaton-felvidék közlekedési és turizmus rendszerébe.

Vállus, mivel egy egyutcás aprótelepülés a fejlesztési és beruházási lehetőségek elég korlátozottak. A település fejlődését a táji-természeti adottságokból kínálkozó lehetőségek kihasználása eredményezheti. Nevezetesen: a Balaton közelsége, csend és nyugalom, jelentős területű erdők. Amely irányba el lehetne mozdítani a fejlesztéseket az a falusi és bakancsos turizmus. Ehhez a meglévő közösségi teret kellene továbbfejleszteni, illetve a településen lévő szálláshelyeket fejleszteni.

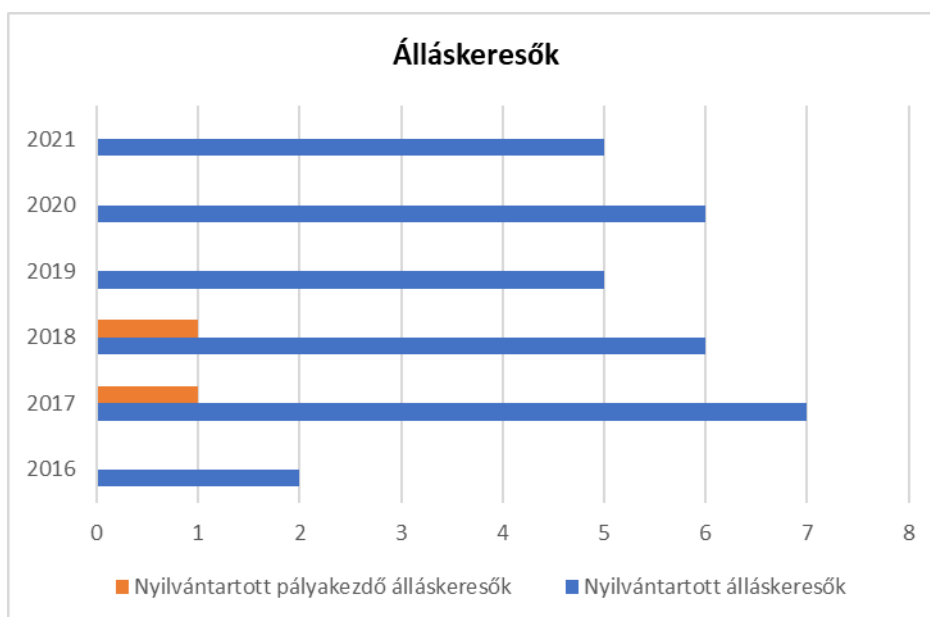
A fejlesztésekkel nem csupán a település meglévő lakosságának megtartása érhető el, hanem kis mértékű növekedés is várható amellet, hogy a lakók életminősége is növekszik.

További munkahelyteremtés a mezőgazdaságban lehetséges még valamint a szőlészetben, borászatban és az erdőszetben.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	2	0
2017	7	1
2018	6	1
2019	5	0
2020	6	0
2021	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Árnyaltabb képet nyerhetünk a munkanélküliségről, ha számba vesszük, hogy a fiatalok körében milyen mértéket ölt a jelenség. A foglalkoztatási törvény meghatározása szerint pályakezdő álláskereső a 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét - be nem töltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső, feltéve, ha álláskeresési járadékra a tanulmányainak befejezését követően nem szerzett jogosultságot. (Flt. 58. § (5) bekezdés k) pont) Az alábbi táblázat és ábra adatai alapján elmondható, hogy Válluson a fiatalokat kis arányban érinti a munkanélküliség. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és aránya az elmúlt években folyamatosan csökkent az összes álláskereső között, és 2019-től nyilvántartott pályakezdő álláskereső nem volt Válluson. A pozitív változás arra utal, hogy településünkön a fiatalok kevésbé nehéz helyzetben vannak a

munkaerőpiacon, mint öt évvel ezelőtt, ugyanakkor a statisztikák javulásához a külföldi munkavállalás is hozzájárulhatott. A statisztikák alapján elmondható, hogy Vállus esetében a pályakezdők csoportja összességében kevésbé nehéz helyzetben van a többi álláskeresőhöz képest, így nem képez markánsan esélyegyenlőségi célcsoportot.

A már elemzett statisztikai adatokból láthatóvá vált, hogy a munkanélküliség településünkön nem érinti nagy arányban a fiatalokat. Ez valószínűleg köszönhető annak is, hogy a közeli városokban például Keszthelyen a képzési lehetőségek széles választéka áll a fiatalok rendelkezésére. Itt található a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, mely számos képzési lehetőséget nyújt a fiatalok számára is. Szintén a Keszthelyi Asbóth Sándor Technikum Szakképző Iskola és Kollégiumban indulnak rendszeres képzések nappali és esti tagozaton egyaránt, melyek révén a fiatalok akár első, akár többedik szakmájukat szerezhetik meg. A közfoglalkoztatási programok átmeneti jelleggel szintén megoldást jelenthetnek elsősorban az oktatásból már kilépő, de a munkaerő-piacra még nem integrálódott fiatalok számára. Ezekon kívül Európai Unió finanszírozásban megvalósuló programok (tanácsadás, szakmai napok stb.) növelhetik a fiatal korosztályhoz tartozók elhelyezkedési esélyeit.

GINOP-5.2.1. projekt – IFJÚSÁGI GARANCIA RENDSZER

Az Ifjúsági Garancia Rendszerben és a keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia munkaerő-piaci programban a résztvevők, azaz a 25 év alatti fiatalok, többféle támogatási eszköz felhasználásával segítségnyújtásban részesülnek, annak érdekében, hogy a munkaerőpiac aktív résztvevői váljanak.

Az Ifjúsági Garancia lényege, hogy azon 25 év alatti fiatalok számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgálat meghatározott időn (első körbe 6 hónapon, további programlépcsőkben már 4 hónapon) belül valamilyen konkrét lehetőséget ajánljon fel az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra.

A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A szakképzetlen fiatalok esetében ez elsősorban azzal érhető el, ha visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképesítés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére szükséges helyezni a hangsúlyt.

A szándék az, hogy munkaerő-piaci program által nyújtottak segítségével javuljon a fiatal munkaerő-piaci helyzete, s mihamarabb megvalósulhasson a támogatás nélküli munkaerő-piaci integrációja.

Magyarországon az állami foglalkoztatási szerv járási hivatalai szolgálnak Ifjúsági Garancia Rendszerbe való belépési pontként az érintett fiatalok számára, a program koordinációját Zala megyében a Zala Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya látja el.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Településünkön és annak közvetlen közelében, Keszthelyen számos munkaerő-piaci szolgáltatás érhető el, ezek hozzáférhetősége a Válluson élők számára megfelelően biztosított. A legfontosabb szolgáltató természetesen a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, mely többek közt a következő tevékenységeket látja el az álláskeresők megsegítése érdekében:

- **Munkaerő-közvetítés:** amennyiben a munkáltatók bejelentik munkaerőigényüket a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálathoz, a munkaerőigény alapján a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak munkatársai megkeresik és kiközvetítik azokat a személyeket, akik a megadott feltételeknek megfelelnek.

- **Munkatanácsadás:** segítséget nyújt a pályaválasztásban, pályamódosításban, az egyéni munkaerő-piaci lehetőségek tisztázásában, az elhelyezkedési esélyek növelésében, illetve amunkavállalással kapcsolatos egyéb ismeretszerzésben.
- **Pályatanácsadás:** célja az igénybe vevő személy pályaválasztásának, pályamódosításának elősegítése, érdeklődésének, képességének, személyiségének és munkaerő-piaci igényének megfelelő pályaterv kialakítása.
- **Álláskereső tanácsadás, álláskereső klub:** azok számára ideális, akik munkát akarnak vállalni, valamint állás céljuk egyértelmű és reális, de nem rendelkeznek az álláskeresőzéshez szükséges ismeretekkel, gyakorlattal. Létezik álláskereső technikákat ismertető foglalkozás, illetve 3 hetes Álláskereső Klub is.
- **Rehabilitációs tanácsadás:** a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára nyújt segítséget a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában. Ezt a tevékenységet segíti a Rehabilitációs Információs Centrum (RIC) is.
- **Pszichológiai tanácsadás:** segít feltárni és megoldani az elhelyezkedni nem tudók számára az elhelyezkedésüket akadályozó tényezőket (pl.: életvezetésből, személyiségproblémákból eredő nehézségek).
- **Helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás:** célja szakmai, módszertani segítségnyújtással hozzájárulni olyan célokhoz, mint a térség foglalkoztatási helyzetének javítása, a gazdasági élet résztvevői közötti együttműködés kialakulása, fenntartása, az esetleges foglalkoztatási feszültségek kezelése, a vállalkozási tevékenység élénkítése, illetve az új munkahelyek teremtése.
- **Mentori tevékenység:** hátrányos helyzetű személy segítése érdekében végzett mentorálás.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A 118 fő (2021. dec. 31. adat) vállalati lakosból egy sem vallja magát romának, ezért románokat sem foglalkoztat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Ebktv. 21. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen az alábbi rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munkabér megállapításában és biztosításában;
- a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- az előmeneteli rendszerben;
- a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során, valamint
- a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő szülői szabadság kérelmezésével, illetve igénybevételével összefüggésben.

Nincs tudomásunk olyan esetről, melynek során hátrányos megkülönböztetés ért volna a munka világában bármely helyi munkavállalót. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Válluson a hátrányos megkülönböztetés nem jelenik meg a foglalkoztatás terén, csupán annyit tudunk, hogy ilyen eset nem került nyilvánosságra, ez irányú felmérés pedig nem készült településünkön.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön csekély mértékben vannak jelen, viszont a tanulók az általános iskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak a digitális eszközök alkalmazásáról, illetve az informatikai ismereteik bővítésére.

Évről évre növekszik az online ügyintézés jelentősége, azaz egyre több ügyben egyre nagyobb mértékben kell használnunk az internetet, a különböző online felületeket. Egyre tájékozottabbnak kell lennünk, hogy milyen ügyeinkben tudunk online eljárni. A mai világban szinte nélkülözhetetlen, hogy saját Ügyfélkapuval rendelkezünk és azt érdemben használni is tudjuk. Szinte minden korosztály körében sokan lehetnek, akik mindezzel kapcsolatban nem elég tájékozottak, illetve nem elég rutinosak. Az online ügyintézésrel kapcsolatos kompetenciafejlesztés tehát fontos feladat, ennek hiányában a most lemaradók a jövőben leszakadókká válhatnak a digitális világ gyors fejlődése miatt.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az alábbiakban röviden ismertetjük a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások típusait a foglalkoztatás elősegítéséről és munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (továbbiakban: Szt.) foglaltak alapján, majd áttekintjük Vállus kapcsolódó statisztikai adatait.

Álláskeresési járadék (Flt. 25. § - 29. §)

Az a személy jogosult rá, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, azonban önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára.

Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy teljes naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A járadék összege a folyósítás teljes időtartama alatt a járadékalap 60 százaléka, amely azonban nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegénél. Ha a járadék számításánál figyelembe vett összeg nem éri el a minimálbért, akkor a járadék számításának alapja a fentiek szerint számított összeg 60%-a. Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama minimum 36, de legfeljebb 90 nap.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély (Flt. 30. §)

Az ellátásban az a személy részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik, és • legalább 45 napon át álláskeresési járadékban

részesült és annak folyósítási időtartamát kimerítette vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskereső járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskereső járadékra ismételen nem szerez jogosultságot, és

- az álláskereső járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Az álláskereső segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtásának napja és addig folyósítható, amíg a jogosult öregségi nyugdíjra, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem szerez jogosultságot.

A nyugdíj előtti álláskereső segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40%-nak alapul vételével kell megállapítani. Az egy napra járó nyugdíj előtti álláskereső segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

Költségtérítés (Flt. 32. § - 33. §)

Az álláskereső részére járó álláskereső járadék, álláskereső segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az itt felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

A közfoglalkoztatott részére meg kell téríteni a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült, azon indokolt helyközi utazási költséget, amely az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett utazással összefüggésben - ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez, valamint a foglalkoztatóhoz történő oda- és visszautazást - merül fel. Jogszabály az itt felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

Időskorúak járadéka (Szt. 32/B. §– 32/E. §)

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házasársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át, (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-a)
- az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át, (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-a)
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-a).

Aktív korúak ellátása (Szt. 33. § - 37. §)

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek:

- aki egészségkárosodott:
 - munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

- vakok személyi járadékában részesül, vagy
- fogyatékosági támogatásban részesül;
- akinek esetében az álláskeresési ellátások (munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően újabb álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az árvaellátásra jogosult gyermekek tartása címén megállapított özvegyi nyugdíjra jogosultság megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátásának két típusa:

- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult:

- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét (amennyiben még nem nyilvántartott álláskereső), valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

Gyermekek otthongondozási díja (Szt. 38. § - 39. §)

2019-től bevezetésre kerülő ellátás, melyre az a (vér szerinti vagy örökbefogadó) szülő jogosult, aki

- a súlyos fogyatékoságából eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről, vagy
- a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik.

A gyermekek otthongondozási díjának havi összege a 2019. évben 100 000 forint. A 2019. évet követően a gyermekek otthongondozási díjának havi összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

A gyermekek otthongondozási díja folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. A gyermekek otthongondozási díjában részesülő személy az ellátás után nyugdíjjárulék vagy magánnyugdíjpénztári tagság esetén tagdíj fizetésére kötelezett.

Ápolási díj (Szt. 40. § - 44. §)

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult az a hozzátartozó, aki

- állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló
 - súlyosan fogyatékos, vagy
 - tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi, és
- az előző pont szerinti ápolott személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn.

A járási hivatal kérelemre kiemelt ápolási díjra való jogosultságot állapít meg annak a személynek, aki

- komplex minősítés alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 3. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy
- olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosra tekintettel folyósítják.

A járási hivatal a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek meg nem felelő személy kérelmére emelt összegű ápolási díjat állapít meg. Az ápolási díj havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg

- 115%-a az alapösszegű ápolási díj esetében,
- 207%-a a kiemelt ápolási díj esetében,
- 173%-a az emelt összegű ápolási díj esetében.

Az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás után nyugdíjjárulék vagy magán-nyugdíjpénztári tagság esetén tagdíj fizetésére kötelezett.

Tartós ápolást végzők időskori támogatása (Szt. 44/A. §)

Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a személy, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha

- azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét, és
- az előző pontban foglaltakra figyelemmel az érintett időszakban ugyanazon gyermekre tekintettel - az Szt. alapján megállapított gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesült és az ápolási díj esetében azt részére a vizsgált időszakon belül legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósították, illetve
 - tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

A tartós ápolást végzők időskori támogatásának havi összege 50 000 forint.

Köztemetés (Szt. 48. §)

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha

- nincs vagy nem lehetséges fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Közgyógyellátás (Szt. 49. § - 53. §)

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított természetbeni támogatási forma. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott alábbi gyógyító ellátásokra:

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig,
- egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátások.

Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

- az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
- a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- a rokkantsági járadékos;
- az, aki

- rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,

- külön jogszabályban meghatározottak szerinti rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,

- külön jogszabályban meghatározottak szerinti öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy

- öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladta meg a 30%-os 46 mértéket, vagy külön jogszabályban meghatározottak szerinti rokkantsági ellátásban részesült és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult;

- az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az 50/A. § (4) bekezdése szerint elismert térítési díja (a továbbiakban: rendszeres gyógyító ellátás költsége) a szociális vetítési alap összegének 10%-át meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el a szociális vetítési alap összegének 105%-át, egyedül élő esetén a 155%-át.

Az alanyi közgyógyellátásra való jogosultságot két évre, a normatív közgyógyellátásra való jogosultságot egy évre állapítják meg.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság (Szt. 54. § - 55/D. §)

A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének 120%-át,
- aki egyedülélő és jövedelme a szociális vetítési alap összegének 150%-át nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

A helyi szintű szabályozás folyamata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben foglaltaknak megfelelően ment végbe településünkön. A szociális törvény 132. § (4) bekezdése értelmében a települési önkormányzat rendeletben szabályozza az étkeztetés, valamint a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, illetve az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

A helyi szociális ellátásokról és azok igénybevételéről szóló 11/2021. (X.20.) számú önkormányzati rendelet a Szociális Törvényben foglaltaknak megfelelően háromféle szociális rászorultságtól függő ellátást állapít meg: köztemetést, települési támogatást és rendkívüli települési támogatást.

Köztemetés esetén az eltemettetésre köteles személy mentesül a köztemetés költségeinek megtérítése alól, ha a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a szociális vetítési alap összegét nem haladja meg és vagyonnal nem rendelkezik. A polgármester a köztemetés költségeinek 50 %-át elengedheti, és kérelemre részletekben fizettetheti meg, ha a visszafizetésre kötelezett személy családjának egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének kétszeresét.

Települési támogatás keretében az Önkormányzat az alábbi ellátásokat nyújtja:

- lakhatási támogatás
- temetési támogatás
- gyógyszer-támogatás
- fűtési támogatás
- óvoda- és iskolakezdési támogatás
- újszülött támogatás
- gyermekek otthongondozási díjában részesülő kiegészítő támogatása.

Lakhatási támogatás keretében az Önkormányzat a szociálisan rászoruló családok részére a család tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez járul hozzá, azaz lakhatási támogatást nyújt az arra jogosultnak. A lakhatási támogatás összege 5000 Ft/hó. Lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 250 %-át, egyedülálló esetében 350 %-át.

Temetési támogatás formájában az Önkormányzat települési támogatást nyújthat annak a személynek, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles vagy tartásra köteles hozzátartozó, de a temetési költségek viselése saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. Települési temetési támogatás annak az eltemettetőnek adható, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 600 %-át, egyedülálló esetén 700 %-át.

Gyógyszer-támogatás keretében az Önkormányzat a rendszeresen jelentkező gyógyszerkiadások viseléséhez települési támogatást nyújthat rászorultsági alapon annak a személynek, akinek a járási hivatal közgyógyellátásra való jogosultságot nem állapított meg, feltéve, ha családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az szociális vetítési alap összegének 600 %-át, egyedülálló esetében 700%-át. A gyógyszer-támogatás egy naptári éven belül személyenként maximum négy alkalommal állapítható meg, a támogatás alkalmanként adott összege az igazolt gyógyszerköltség összege, maximum 30.000 Ft.

Fűtési támogatás formájában az Önkormányzat a téli hónapokban megnövekedett kiadások enyhítésére a Válluson bejelentett lakóhellyel, vagy ennek hiányában bejelentett tartózkodási

hellyel rendelkező és életvitelszerűen is Vállus település közigazgatási területén élő gázzal, villanyárammal, fával vagy szénrel fűtő szociálisan rászoruló személynek, ahol az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 800 %-át. A támogatás összege legfeljebb 60.000 Ft.

Óvoda- és iskolakezdési támogatást nyújt az Önkormányzat évi egyszeri alkalommal a településen életvitelszerűen élő és lakcímmel rendelkező szülőnek, akinek gyermeke(i) óvodai nevelésben illetve általános iskola, középiskola nappali rendszerű oktatásában vesz(nek) részt. A támogatás feltétele, hogy a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladhatja meg a szociális vetítési alap összegének 700 %-át. A pénzbeli támogatás összege:

- óvodás gyermekek esetén gyermekenként 20.000 Ft,
- általános iskolás gyermekek esetén gyermekenként 40.000 Ft,
- középiskolás gyermekek esetén gyermekenként 40.000 Ft.

Újszülött támogatás: az Önkormányzat egyszeri pénzbeli támogatást nyújthat az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

- a) legalább az egyik szülő a gyermek születésekor és a gyermek születését megelőzően Válluson bejelentett lakóhellyel, vagy ennek hiányában bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik és életvitelszerűen is Vállus település közigazgatási területén él,
- b) a támogatás megállapításakor a gyermek vállalusi állandó lakos,
- c) az újszülött gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének hatszorosát. A támogatás összege gyermekenként 50.000 Ft.

Gyermekek otthongondozási díjában részesülő kiegészítő támogatására jogosult a gyermekek otthongondozási díjában részesülő személy az alábbi feltételek együttes megléte esetén:

- a) saját háztartásában önellátásra képtelen, súlyosan fogyatékos közeli hozzátartozóját ápolja,
- b) a család egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap 550 %-át,
- c) az ápolott fogyatékosági támogatásban részesül.

A támogatás egy éves időtartamra kerül megállapításra, mértéke havi 20.000 Ft.

Rendkívüli települési támogatás: A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd a kérelmező, ha

- legalább két hónapos közüzemi díj tartozása van,
- nyugdíjazása folyamatban van, de ellátásban nem részesül,
- egyéb igazolt rendkívüli kiadása keletkezett,
- gyermeke iskoláztatása, étkeztetése nem megfelelő,
- lakhatásának elvesztése, közüzemi szolgáltatás megszűnése áll fenn,
- gyermeke betegsége, kezelése miatt váratlan kiadásai merülnek fel,
- önhibáján kívül tartósan munkanélküli.

Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül különösen

- a hosszabb ideig történő kórházi gyógykezelés, tartós betegség, baleset miatti jelentős jövedelemkiesés,
- elemi kár, baleset, bűncselekmény miatti anyagi kár.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	2	2,35%	0	0,00%
2017	7	8,54%	1	14,29%
2018	6	7,41%	1	16,67%
2019	5	6,49%	2	40,00%
2020	6	7,89%	2	33,33%
2021	5	7,35%	2	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

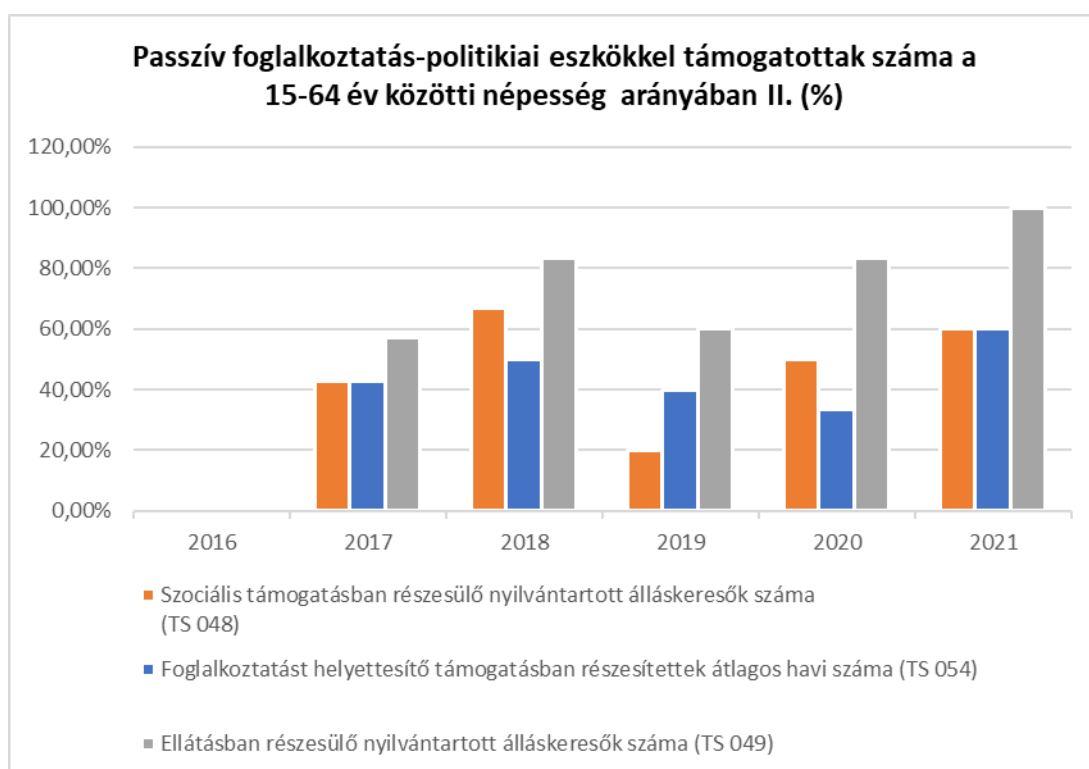

A fenti adatokból látható, hogy 2017. évtől csökkent a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú (15-64 év közötti) népesség körében a 15-64 év közötti lakónépességből 2016-2021 között kevesen voltak jogosultak álláskeresési segélyre. Ez utalhat arra, hogy az elmúlt években a foglalkoztatás-politikában az aktív eszközök alkalmazása került előtérbe a passzív eszközökkel szemben, illetve arra is, hogy az álláskeresési ellátásra való jogosultság feltételeinek az álláskeresők nagy arányban nem felelnek meg.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	n.a.	0,00%	n.a.	-	n.a.	0,00%
2017	3	42,86%	3	42,86%	4	57,14%
2018	4	66,67%	3	50,00%	5	83,33%
2019	1	20,00%	2	40,00%	3	60,00%
2020	3	50,00%	2	33,33%	5	83,33%
2021	3	60,00%	3	60,00%	5	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális támogatásban részesülő álláskeresők aránya, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma illetve az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2016-2021 között változó képet mutat, értéke 0- és 5 között mozgott. Az FHT a tartósan munkanélküliek esetében bír relevanciával, és mivel az álláskeresők jelentős része esik ebbe a kategóriába, ezért fontos információ, hogy ők mekkora arányban jutnak ellátáshoz. Amennyiben az álláskereső nem tesz eleget az igénybevétel feltételeinek, vagy nem felel meg minden jogosultsági kritériumnak, úgy az ellátástól könnyen eleshet. Fontos, hogy az álláskeresőkkel foglalkozó szakemberek (Foglalkoztatási Osztály munkatársai, Önkormányzat szociális ügyintézője, család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője stb.) mindig kellő mértékű

információval tudja ellátni az érintetteket annak érdekében, hogy a rászorulókat ellátáshoz jussanak. Fontos továbbá, hogy az álláskereső folyamatosan együttműködjön a járási hivatal foglalkoztatási osztályával.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülő nincs a településünkön.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatás kérdésköre fontos az esélyegyenlőség elősegítése és az egyenlő bánásmód biztosítása szempontjából, s e tekintetben a helyi önkormányzatok jelentős mértékű felelősséggel bírnak. Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 26. §-a az alábbiak szerint szabályozza, hogy mit jelent az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a lakhatás tekintetében:

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a törvény 8. §-ában meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

- közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

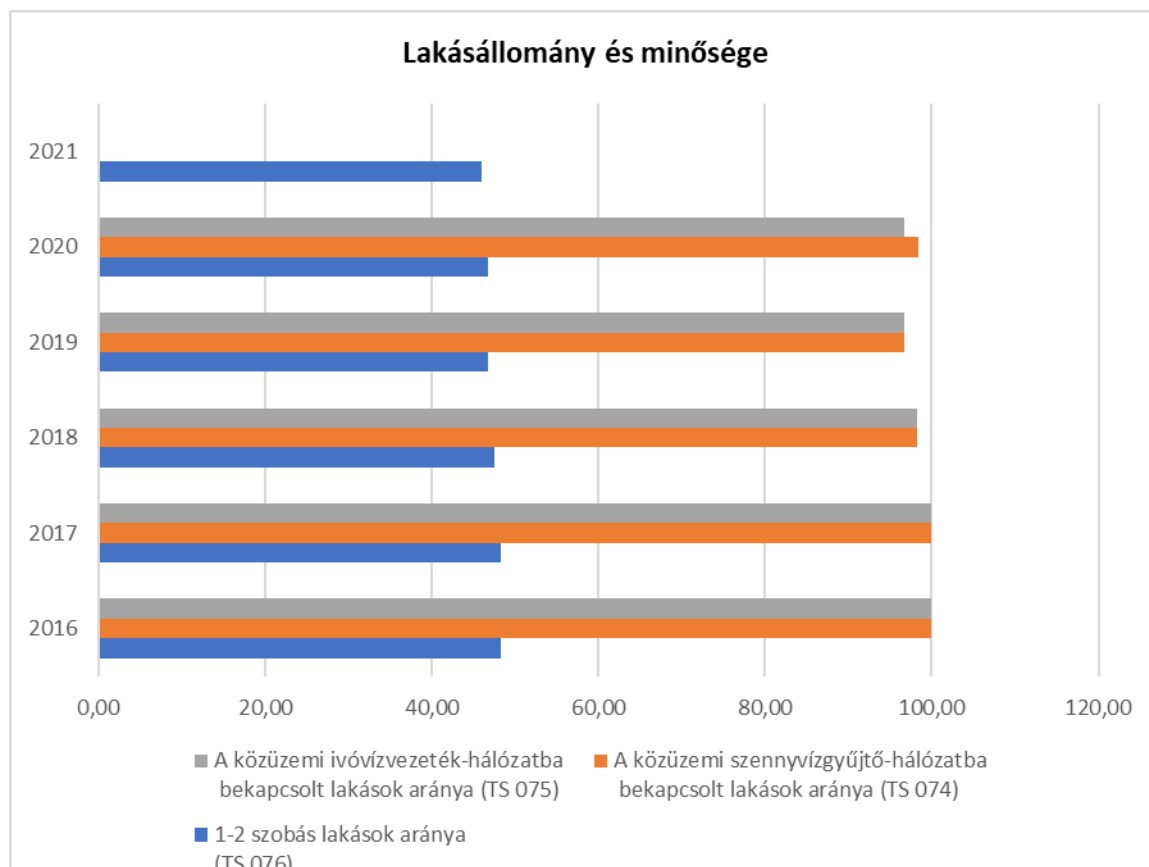
Az Ebktv. kiemeli továbbá, hogy a használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon, illetve hogy a lakáshoz jutási feltételek meghatározása

nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	58	0	0,00	48,28	100,00	100,00
2017	58	0	0,00	48,28	100,00	100,00
2018	59	1	16,95	47,46	98,31	98,31
2019	60	1	16,67	46,67	96,67	96,67
2020	60	0	0,00	46,67	98,33	96,67
2021	61	1	16,39	45,90	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az adatokból látható, hogy a vállalati lakásállomány kismértékben gyarapodott az elmúlt években. Ehhez valószínűleg hozzájárult a megelőző időszak családtámogatási rendszerének bővítése, a számos támogatási forma, mellyel a magyar állam a családok otthonteremtését kívánta elősegíteni

(pl.: Babaváró hitel, Családok Otthonteremtési Kedvezménye stb.). Az épített lakások száma 1000 lakásra viszont csökkent.

Az egy-két szobás lakások aránya számottevő mértékben nem változott, az ivóvíz- és szennyvíz-hálózatba bekapcsolt lakások aránya kismértékben csökkent.

a) bérlakás-állomány

A település bérlakás állománnyal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

A település szociális lakhatás biztosításához lakás állománnyal nem rendelkezik.

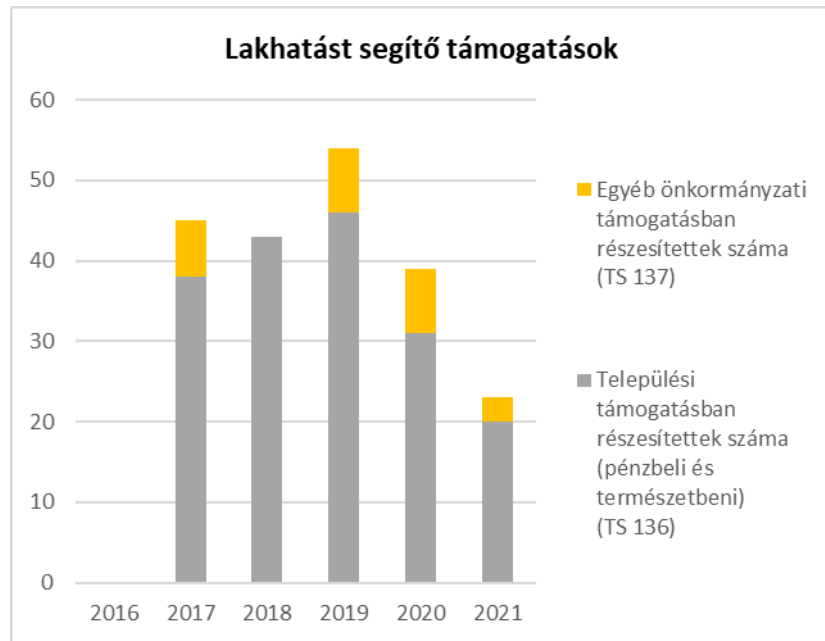
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs tudomásunk a településen lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanról.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	38	7
2018	43	0
2019	46	8
2020	31	8
2021	20	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakhatást segítő támogatást az önkormányzat települési támogatás formájában nyújtja a lakosságnak. A támogatások száma nagyon változékony tekintettel arra, hogy azok többnyire kérelemre indulnak.

f) eladósodottság

Az eladósodottság mértékét illetően nincsenek adataink, csupán becsléseket tehetünk. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztés hatalmas terhet jelent a családok számára. Az utóbbi időszak kormányzati intézkedései, különösen a családok otthonteremtési kedvezménye fontos előrelépést jelentett e terhek enyhítése terén, de érdemes törekedni arra, hogy a települési önkormányzat is számottevő szerepet tudjon vállalni a lakhatással kapcsolatos problémák megoldásában és az adósságkezelésben is. Külön adósságcsökkentés céljából nyújtott támogatás már nem érhető el, hiszen az Önkormányzatok egységesen települési támogatás keretében nyújthatnak segítséget a szociálisan rászorulóknak számára. Az eladósodás megelőzése érdekében nyújtható a fentebb már említett lakhatási támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás keretében átmeneti segély.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása*

Vállus területén vannak külterületen elhelyezkedő lakások. Minimális a külterületen élők száma. 1 család Erdészházban, 2 család pedig majorban él.

A közműszolgáltatások elérhetők a faluban, de előregedett, ezért fejlesztésük szükséges. Az internet szolgáltatást is fejleszteni kell. A közösségi közlekedést a volántársaságok biztosítják, óránként jár menetrendszerinti busz a településre.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Központi Statisztikai Hivatal által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb, mint 50 százalék (mindkét mutató esetében). Azok a területek, ahol a lakosok számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státusú, veszélyeztetett területnek minősülnek. Ezen meghatározás alapján Válluson nem található olyan terület, mely szegregátumnak minősülne, és olyan területekről sincs tudomásunk, melyek a szegregációval veszélyeztetettek lennének. A jövőben az esetleges szegregációs folyamatok megelőzésére lehet figyelmet fordítani

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	5	3,00
2018	0	0	0	0	4	3,00
2019	0	0	0	0	3	0,00
2020	0	0	0	0	3	0,00
2021	0	0	0	0	4	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a háziorvosi szolgáltatást jelenleg helyettesítő háziorvos látja el. Rendelés heti 1 alkalommal van.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvos a keszthelyi szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára a falugondnoki busz igénybevételét biztosítjuk. Válluson az orvosi rendelő akadálymentesített.

Gyógyszertár Keszthelyen, illetve Várölgön is található.

Szakorvosi ellátás legközelebb Keszthely városban vehető igénybe.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmények (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A vállalusi lakosoknak Keszthelyre kell bejárni szűrővizsgálatokra. Keszthelyen, mint a térség központi településén működik a Városi Kórház, ahol az általános szűrőprogramokat elvégzik (tüdőszűrés, különböző nőgyógyászati szűrővizsgálatok, stb).

A Zala Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya két évente mammográfiás szűrővizsgálatot szervez a településen élő 45-65 éves hölgy lakosoknak. A szűrővizsgálathoz a Zala Megyei Szent Rafael Kórházba kell elutazniuk. Önkormányzatunk térítésmentesen biztosítaná a szűrésre behívottak utaztatását, de eddig senki sem élt ezzel a lehetőséggel.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Legközelebb a keszthelyi Városi Kórházban működik fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatás. A rehabilitációs osztály a kórház „A” épületének I. és II. emeletén helyezkedik el. Az Ady Endre utca felőli bejáraton a kórház udvarán keresztül juthatnak el az akadálymentesített főbejáratához, illetve kerekesszékekkel legegyszerűbben Karmelita templom felől közelíthető meg az osztály. 3 illetve 2 ágyas, fürdőszobás, akadálymentesített kórtermek biztosítják a kényelmet a rehabilitációs ellátás ideje alatt. Az osztály mindkét emeletén ebédlő, szociális helység és kezelőhelységek segítik a rehabilitációs szakellátást. Az emeletek megközelítésére lift és lépcső is rendelkezésre áll. A rehabilitációs osztály 50 ágyszámmal rendelkezik. Jól felkészült rehabilitációs team várja a 18 év feletti gyógyulni vágyókat. Az osztályra felvett páciens részére egyénre szabott rehabilitációs tervet állítanak fel figyelembe véve a sérülés mellett a társbetegségeket. A keszthelyi Városi Kórház rehabilitációs osztálya kapcsolatot tart a társszakmákkal és az alapellátásban dolgozókkal, a civil-és önszolgáltató szervezetekkel.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Vállus Község Önkormányzata közétkeztetési feladatokat nem lát el.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Vállus rendelkezik egy focipályával, ahol a falu apraja-nagyja sportolhat. A környező hegyekben kellemes túrákat lehet tenni, de népszerű a kerékpározás is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Vállus Község Önkormányzata a szociális alapszolgáltatások keretében gondoskodik a falugondnoki szolgáltatásról, szociális étkeztetésről, a házi segítségnyújtásról, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásról és a családsegítésről.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük, vagy
- hajléktalanságuk miatt.

Az önkormányzat ingyenes étkeztetésben részesíti az a jogosultat, aki jövedelemmel nem rendelkezik, ingatlanvagyonra, valamint tartásra gondozásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

Külön eljárás nélkül biztosítani szükséges a szociális étkezést annak a személynek, akinek élete és testi épsége veszélyben van.

A szociális étkeztetést az önkormányzat, szállítási szerződés alapján, egyéb főzőhelyről – a Turul Tátika Bt. (Zalaszántó, Fő u. 199/6.) által üzemeltetett vendéglátóhelyről biztosítja. Az ebéd házhozszállítását a falugondnok végzi.

A házi segítségnyújtás keretében az Szt. 63. §-ában meghatározott gondozási szükségletekkel rendelkező házi segítségnyújtást igénylő személyek ellátásáról kell gondoskodni. Az önkormányzat e feladatát a Keszthely és Környéke Kistérségi Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központ útján látja el.

Az önkormányzat az Szt. 65. §-ában foglaltak szerinti jelzőrendszeres házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatait társulási formában látja el a Keszthely és Környéke Kistérségi Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központtal.

Az önkormányzat az Szt. 64-65. §-ában foglaltak szerinti családsegítéssel kapcsolatos feladatait a zalaszántói székhelyű Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat útján látja el.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmények (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A drogprevenációs és egyéb egészségfejlesztő programok elsődleges színterei az általános iskolák és a középiskolák. Leggyakrabban a serdülőkorban lévő tanulók részesülnek ilyenfajta foglalkozásokban, ám egyes szakemberek szerint jóval 14 éves kor előtt el kellene kezdeni a megelőzést. Napjainkban Magyarországon számos prevenációs eljárás elérhető. Az általános iskolás tanulók számára kialakított DADA-program neve egy mozaikszó, mely a dohányzás, alkohol, drog és AIDS szavak kezdőbetűiből áll össze, jelezve a pontos tematikát. A prevenációs tevékenységet rendőrök végzik, akik részletes ismeretanyagot adnak át a tanulóknak 45 perces foglalkozások keretein belül. A fő cél az, hogy a gyermekekből jogkövető felnőttek váljanak, akik képesek felismerni, elkerülni a vészhelyzeteket.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A fenti szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A hátrányos helyzetű esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások alapvetően pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat. Az önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmények a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesítik annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben levőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Népkonyha szolgáltatást településünk nem nyújt, az erre vonatkozó adattábla ezért üres.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A vállusi közösségi élet a kultúrházban, a könyvtárban és a rendezvénypajtában zajlik.

Településünkön az alábbi rendezvényeket minden évben szervezzük:

- Nemzeti Ünnap: március 15.
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Juniális
- Idősek napja
- Nemzeti Ünnap: augusztus 20.
- Szent Mihály napi búcsú
- Nemzeti Ünnap: október 23.
- Mikulás: december 6.
- Karácsony:

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	61	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen az etnikai konfliktusok nem jellemzők.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény megjelenése is elismerte azt, hogy fontossá vált az önkéntes munka a szociálisan hátrányos helyzetű emberek segítésére. Önkéntes tevékenység a társadalom tagjainak szolidaritásán alapuló, az állampolgárok öntevékenységet kifejező, a személyeknek és közösségeiknek más vagy mások javára ellenszolgáltatás nélkül végzett munka.

Annak érdekében, hogy e jelentős társadalmi erőforrás a közcélok elérése érdekében is mind hatékonyabban mozgósíthatóvá váljon, szabályozott keretek között, meg kell teremteni intézményeinknél ennek lehetőségét.

Önkéntes segítő az a magánszemély, aki személyes munkavégzéssel ellenszolgáltatás nélkül segíti a törvényben felsorolt szervezetek és intézmények munkáját, jogszabályi keretek között. Fogadó

szervezet lehet a jogszabályban meghatározott közszolgáltatási, vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a közszolgáltatásait igénybe vevőknek nyújtott többletszolgáltatások körében a magyarországi székhelyű, illetve magyar hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező, jogképes

- szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,
- egészségügyi szolgáltató,
- közoktatási intézmény,
- nyilvános könyvtár,
- közművelődési intézmény.

Nem minősül ellenszolgáltatásnak az önkéntes segítői tevékenység folytatásához szükséges igazolt költségek viselése, illetve megtérítése.

Az önkéntes és az őt alkalmazó szervezet közti viszonyra vonatkozó egyik fontos rendelkezés, hogy a fogadó intézmény az önkéntest, valamint hozzátartozóit juttatásban nem részesítheti.

Az önkéntes elláthat minden olyan tevékenységet,

- amelyre vonatkozóan megfelel a jogszabályokban meghatározott képesítési, egészségügyi, nyilvántartásba vételi és egyéb feltételeknek, valamint
- amelynek ellátását törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet (a továbbiakban együtt: jogszabály) nem köti meghatározott jogviszonyhoz, illetve amelynek önkéntessel történő ellátását jogszabály nem zárja ki.

Az önkéntes munkavégzés még nem igazán elterjedt településünkön, de a kibontakozás kedvező jelei már évek óta érzékelhetők. Itt kell még megemlíteni, hogy a község lakosai összetartóak, sokat segítenek egymásnak.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 1. § (1) bekezdés alapján nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozástudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. Az Njtv. 1. § (2) bekezdés értelmében „A nemzetiségi jogok és kötelezettségek vonatkozásában az (1) bekezdés szerinti nemzetiséghez tartozik az a Magyarországon lakóhellyel rendelkező személy, aki magát valamely nemzetiséghez tartozónak tekinti és ezen nemzetiséghez tartozását az e törvényben meghatározott esetekben és módon kinyilvánítja.

Válluson nincs jelen nemzetiség, így a más nemzetiségekhez tartozók kulturális identitásának megőrzése céljából speciális intézkedések nem jellemzőek településünkön.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi civil szervezet aktív, sokszínű tevékenységeivel a település fejlődéséhez járul hozzá. Vállus és vidéke fejlődéséért és Turizmusáért Egyesület cél szerinti besorolása: gazdaság-, lakás-, település és regionális fejlesztés, idegenforgalom.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Njtv.) 1. § (1) bekezdés alapján nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozástudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. Az Njtv. 1. § (2) bekezdés értelmében „A nemzetiségi jogok és kötelezettségek vonatkozásában az (1) bekezdés szerinti nemzetiséghez tartozik az a Magyarországon lakóhellyel rendelkező személy, aki magát valamely nemzetiséghez tartozónak tekinti és ezen nemzetiséghez tartozását az e törvényben meghatározott esetekben és módon kinyilvánítja.

A településen roma közösség nincs, így nemzetiségi önkormányzat sincs, etnikai konfliktusok nem léteznek, így azok kezelésére nincs szükség.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
56 év feletti veszélyeztetett idős korban lévő munkanélküliek aránya az álláskeresők közt	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között	Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás
Az alacsony iskolai végzettség, szakma valamint a digitális írástudás hiánya	8 általános iskola befejezése, szakképzettség szerzése, digitális írástudás növekedése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Vállus Község Önkormányzata elkötelezett a gyermekek jogainak maradéktalan érvényesítése mellett, jelen fejezetben az őket érintő kérdésekkel, problémákkal foglalkozunk. Az alábbiakban a gyermekek főbb demográfiai mutatóit ismertetjük röviden.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	66	59	125	52,80%	47,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			2	1,60%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	4	5	9	3,20%	4,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	0	2	1,60%	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat a kiskorúak számát és arányát mutatja meg az állandó népességen belül nemek és korcsoportok szerint. A 0-2 év közötti gyermekek mindössze 1,6 %-át teszik ki az állandó népességnek, a 14 év alattiak összesen 7,2 %-át, a 15-17 éves népesség aránya pedig 1,6 % az állandó népességen belül. Nemek szerint a 17 év alatti népességben a fiúk kicsivel nagyobb arányban jelennek meg. A település jövőjét illetően a gyermekek számának növekedése lenne kívánatos. Esélyegyenlőségi szempontból a gyermekek demográfiai adatai alapján messzemenő következtetéseket nem tudunk levonni, ugyanakkor, ha a korosztály gyarapodását szeretnénk szorgalmazni, akkor a kisgyermekes családokat célzó szolgáltatások szervezésére, a családalapítás támogatásának kérdésére érdemes figyelmet fordítani.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek helyzetének elemzését kezdjük az alapfogalmak rövid magyarázatával.

A **veszélyeztetettség** fogalmát a Gyermekvédelmi Törvény 5. § n) pontja tisztázza. E szerint a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. (Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pont és 68. § (1) bekezdés)

Hátrányos helyzetű a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége (ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik),
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága (ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy),
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei (ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek).

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentebb meghatározott három körülmény közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. (Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése)

A **gyermekvédelem** olyan tevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul. A gyermekvédelemet pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) (2) (3) bekezdés) A gyermekvédelmi törvény kimondja, hogy a gyermekvédelem során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. (Gyvt. 3. § (2) bekezdés)

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	1	1
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermek az elmúlt két évben nem volt településünkön. 2019-ben is csak 1 esetben.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultság lényege, hogy az anyagi nehézségekkel küszködő családok számára megkönnyítse a gyermek(ek) ellátását. Az RGYK alapján a gyermek számos jogszabályban definiált kedvezményre lesz jogosult. A Gyvt. 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- meghatározott pénzbeli támogatásnak, és
- a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a szociális vetítési alap összegének a 180 %-át,
 - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
 - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - ha a nagykorúvá vált gyermek: középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; és a nagykorúvá

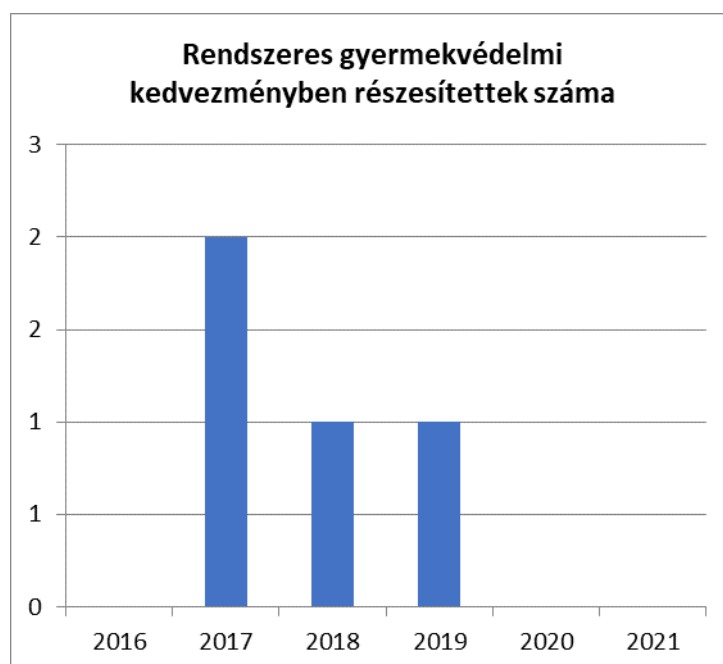
válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult; (Gyvt. 20. § (2) bekezdés)

- a szociális vetítési alap összegének 165 %-át az előző pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a gyermekvédelmi törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot főszabály szerint egy év időtartamra állapítják meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	2
2018	1
2019	1
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

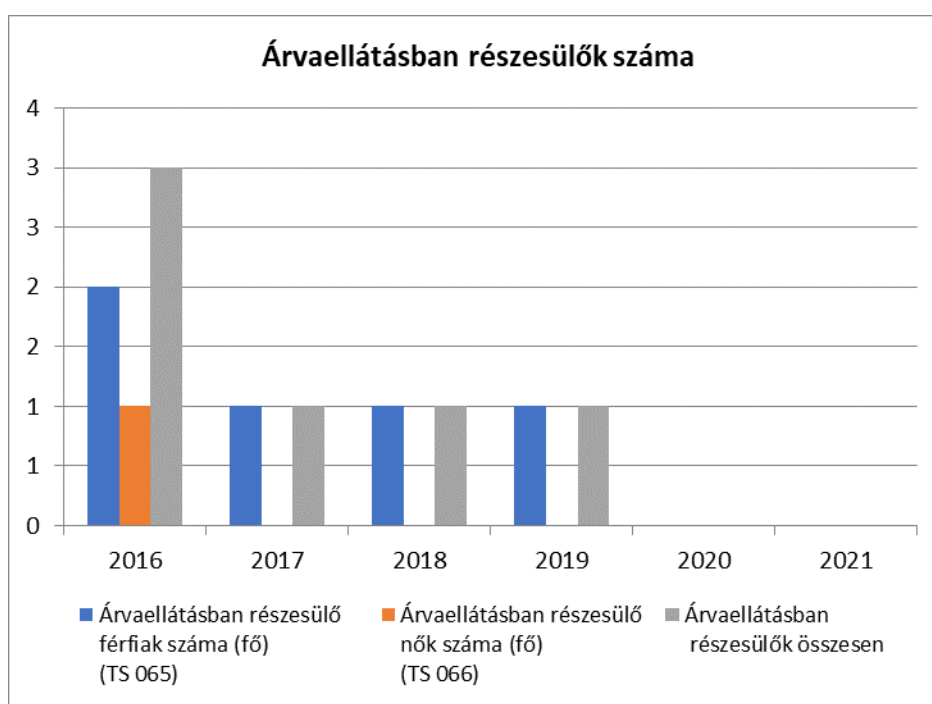
A fenti táblázat és ábra szemlélteti, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az utóbbi években csökkent. A jelenség valószínűleg azzal magyarázható, hogy túlságosan alacsony a jövedelemhatár, mely alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítható. Ha a jövedelemhatár nem emelkedik tovább a jövőben, akkor sok, egyébként rászorulóknak tekinthető család eshet ki az ellátásból.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az árvaellátás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás, melynek szabályait az 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) határozza meg. Az árvaellátás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár, kivéve ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár. (Tny. 55. §) Az árvaellátás összege gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. A nyugdíj hatvan százaléka jár árvaellátásként annak a gyermeknek, akinek mindkét szülője elhunyt, illetve akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű. (Tny. 56. § (1) és (2) bek.)

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	2	1	3
2017	1	0	1
2018	1	0	1
2019	1	0	1
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Válluson az árvaellátásban részesülők száma a 2016. évtől folyamatosan csökkent. Elmondható, hogy településünkön nincsenek jelen nagy számban olyan gyermekek, fiatalok, akiknek esetében a szülő halála miatt árvaellátás jár.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Gyvt. 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes a bölcsődei, óvodai étkezés. A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pár ezer forint különbözet miatt nem voltak jogosultak, és más kedvezményezett körbe sem estek bele. Az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályokat a gyermekvédelmi törvény határozza meg az alábbiak szerint:

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen általános iskola és óvoda nincs.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számát illetően nem áll rendelkezésünkre adat.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Külföldről visszatért, magyar állampolgársággal rendelkező vagy nem rendelkező, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzőiről nem áll rendelkezésünkre adat.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem található szegregátumnak minősülő terület, így helyi gyermekek nem élnek teleszerű, szegregált lakókörnyezetben.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Válluson külön védőnői álláshely nincsen. A Védőnői Szolgálatot Várvölgyön látják el.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyermekorvosi rendelés Válluson nincs. A gyermek és felnőtt háziorvosi szolgálat vegyes praxisban történik. A vállalusi ellátottakról a megadott szempontok szerint külön adatbázis nincsen.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Válluson sem bölcsőde, sem óvoda nem működik. Jelenleg a környező településekre viszik a szülők a gyerekeket.

A gyermekek speciális ellátási igényei, fejlesztése terén a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Keszthelyi Tagintézménye játszik fontos szerepet. Gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő szakemberek révén biztosít fejlesztő foglalkozásokat, terápiákat a gyermekek számára.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai. (Gyvt. 15. § (2) bekezdés)

A **gyermekjóléti szolgáltatás** a fentebbiekben már ismertetett módon működik településünkön. (lásd: 3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés)

Speciális szolgáltatások, mint Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda Válluson nem működnek, tekintettel arra, hogy a település állandó népességének életszínvonala alapján ezek működtetése jelenleg nem indokolt. A gyermekszegénység jelensége községünkben igen kismértékben fordul elő, így állandó kompenzációs szolgáltatásokra nincs szükség. Néhány esetben találkozunk olyan nehéz élethelyzettel, mely segítségnyújtást, esetleges beavatkozást igényel, ezeket a helyzeteket a helyi intézmények, civil szervezetek megfelelő módon, szükség esetén összefogással kezelik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen bölcsőde nem működik.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői, vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Az Önkormányzat jogszabályból eredő feladatainak az alábbiak szerint tesz eleget:

- A települési támogatást *a helyi szociális ellátásokról és azok igénybevételéről* szóló 11/2021. (X.20.) önkormányzati rendelet alapján biztosítja.
- Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében: gyermekjóléti szolgáltatást biztosít a zalaszántói központú Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működtetésével, illetve saját fenntartásban Falugondnoki szolgálatot működtet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat szolgáltatásait lehet igénybe venni.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztés, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított a kultúrházban, rendezvénytéren, a füves futballpályán. Ezen túlmenően korszerű, biztonsági játszótér (gyermek és felnőtt) is megtalálható.

- i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A közétkeztetést a környező települések intézményei biztosítják.

A szünidei gyermekétkeztetés biztosított a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára, ha azt a szülő igényli.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását, a rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem volt.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára felsőoktatási tanulmányaik támogatása céljából, viszont senki sem élt a lehetőséggel ez idáig.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A településen bölcsőde, óvoda vagy általános iskola nincs. A gyermekek a szülők választása alapján a bölcsődei, az óvodai és általános iskolai ellátást választásuk szerint a gyenesdiási vagy keszthelyi intézményekben vehetik igénybe. A gyermekek szállításáról a falugondnoki kisbusz igénybevételével gondoskodunk. A falugondnoki kisbusz reggel és délután, két időpontban szállítja a gyermekeket.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	0,00
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen óvoda, iskola nincs.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0,00	0,00
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Mivel Válluson nincsen oktatási, nevelési intézmény, így intézményi szegregációról sem beszélhetünk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Mivel a vállalusi gyerekek több környező település iskolájában tanulnak, Vállusra vonatkoztatott 8. évfolyamot eredményesen befejezett nappali oktatásban részt vett tanulókról nincsenek adataink.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek számára nyújtott (így például a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, és a hozzá társuló számos természetbeni ellátás, vagy szolgáltatások terén a fejlesztő foglalkozások) hátránykompenzáló céllal, pozitív megkülönböztetés révén segítik elő a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esélyegyenlőségét. További speciális szolgáltatások így például Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda településünkön nem működnek.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek alacsony aránya a népességben belül	Gyermekvállalás ösztönzése, családbarát munkahelyek és atipikus foglalkoztatási formák erősítése, a településen megvalósuló fejlesztések során a gyermekes családok igényeinek figyelembevétele
Gyermekek, fiatalok számára több prevenciós program nyújtása szükséges.	Prevenciós programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közti egyenlő bánásmód szükségessége és fontossága már a Római Szerződésben is megjelent, de az 1997. évi luxemburgi csúcsértekezleten került be a foglalkoztatási irányelvek közé. Az Európai Unió foglalkoztatási stratégia részét képezi a férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, valamint az egyenlő bérezés elve is. Hazánkban az Alaptörvény XV. cikkének (3) bekezdése rögzíti a férfiak és nők egyenjogúságát, a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény 12. §) pedig rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkaviszonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a

munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. a vonatkozó Európai Uniósi irányelveknek megfelelően szabályozza az egyenlő bánásmód követelményét, az esélyegyenlőség előmozdítását a nők tekintetében is. (2003. évi CXXV. törvény 65. §) Az Ebktv. 8. §-a védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

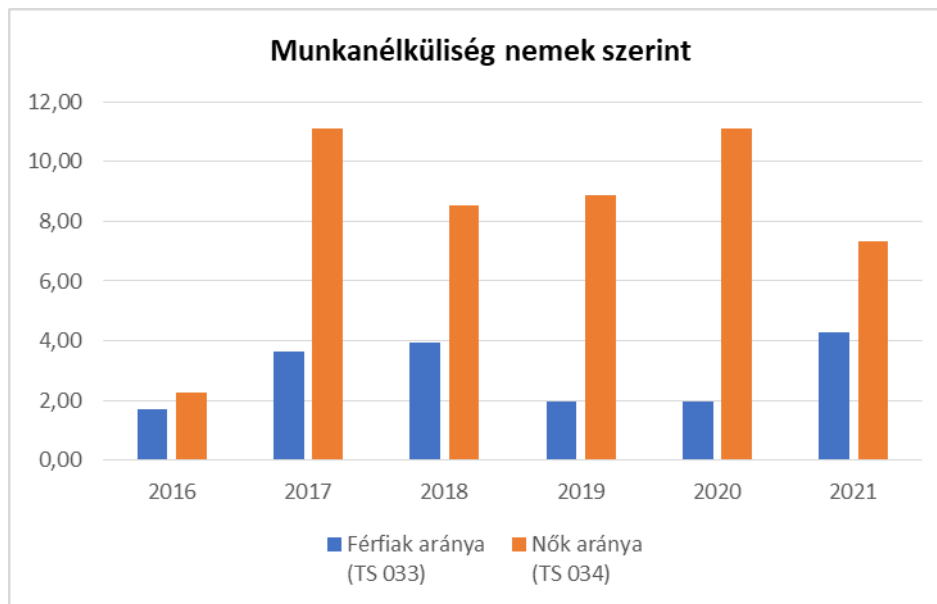
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Hazánkban a hagyományos nemi szerepekről való felfogás kedvezőtlenül befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, mivel a gyermekvállalás után a gyermeknevelés terhe még mindig főként a nőkre hárul. E felfogás következtében a munkáltatók is előszeretettel részesítik előnyben a férfiakat, mivel számolnak a nők korlátozottabb rendelkezésre állásával. A sztereotípiák hatására a nők megbecsülése alacsonyabb a munka világában, és sajnos mind a mai napig másokhoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesülhetnek pusztán azért, mert nők.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	1,72	2,27	2,00%
2017	3,64	11,11	7,38%
2018	3,92	8,51	6,22%
2019	1,96	8,89	5,43%
2020	1,96	11,11	6,54%
2021	4,26	7,32	5,79%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

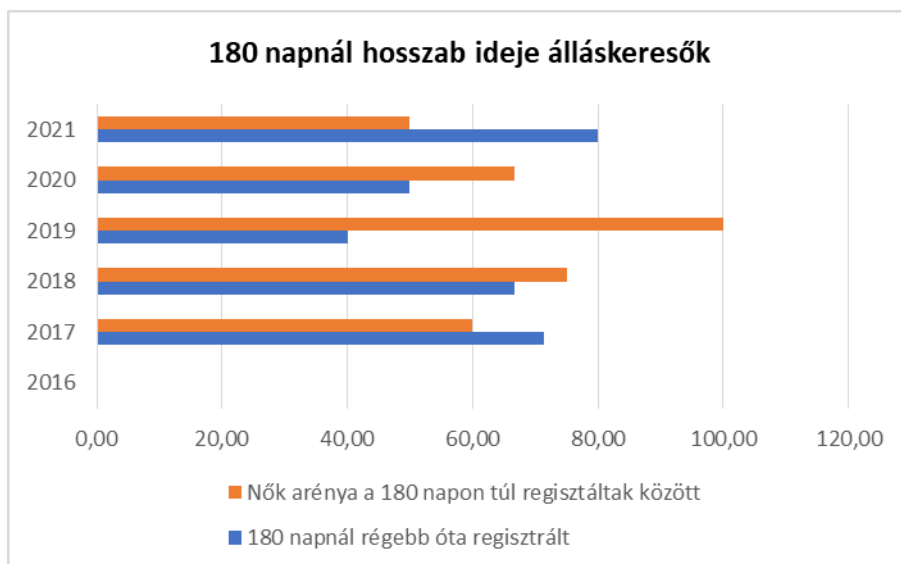

A településen a munkanélküli nők aránya a vizsgált időszakban magasabb, mint a férfiaké, de ugyanakkor a 2016-os báziséhoz viszonyítva emelkedő tendenciát mutat mind két nem munkanélkülisége.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	0	n.a.
2017	71,43	60
2018	66,67	75
2019	40	100
2020	50	66,67
2021	80	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

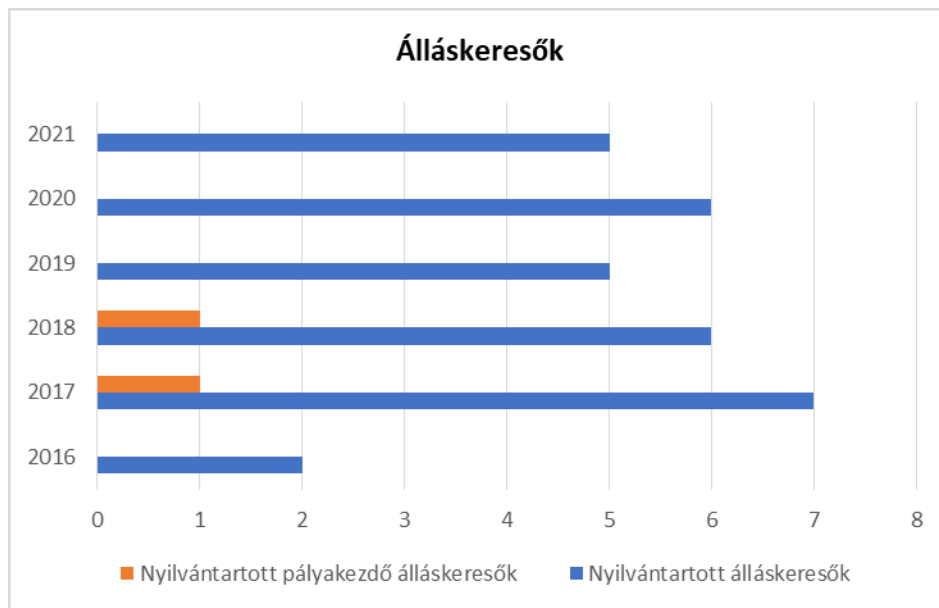

Ahogy azt egy korábbi fejezetben már ismertettük, az összes álláskereső között viszonylag nagy arányban vannak jelen a 180 napnál hosszab ideje nyilvántartott álláskeresők, azaz a tartós munkanélküliek. Körükben a nők aránya 50-100 % között mozgott az elmúlt években. A 2019-es évben volt a legmagasabb, 100 % a nők aránya a 180 napnál hosszab ideje nyilvántartott álláskeresők közt. Az előző évhez képest ez 25 %-os emelkedést jelent, ami jelentős növekedés. Ennek okát nem ismerjük. Feltételezzük, hogy a koronavírus járvány okozta munkanélküliséghez nincs köze a romló adatoknak, hiszen 2019 év végén jelent meg a járvány hazánkban. Ha a két nem arányait hasonlítjuk össze, akkor elmondható, hogy a nők jelenleg nagyobb mértékben érintettek a tartós munkanélküliségben, mint a férfiak.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	2	0
2017	7	1
2018	6	1
2019	5	0
2020	6	0
2021	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők aránya az összes álláskereső között viszonylag alacsonynak tekinthető. 2019-től nyilvántartott pályakezdő álláskereső nincs a településen. Ezek alapján megállapítható, hogy Válluson az oktatásból a munka világába történő átlépés nehézsége nem képezi jelentős okát a munkanélküliségnek. A pályakezdők nem szerinti összetételéről nincs adatunk, de mivel eleve alacsony arányban jelennek meg pályakezdők az álláskeresők között, így feltételezzük, hogy a nőket sem érinti jelentős mértékben a pályakezdési munkanélküliség

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a felnőttképzés és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nincsenek. Az álláskereső nők, akik nem rendelkeznek megfelelő végzettséggel azokon a Zala Megyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztály által meghirdetett képzések segíthetnek.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola nyolc osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Fokozhatja hátrányukat, ha e mellé még idősebb életkor, munkatapasztalat-hiány, vagy kisgyermekes családi háttér is társul.

Az Önkormányzatnak nem áll rendelkezésre olyan aktuális adat, amely az alacsony iskolai végzettségű nők számáról mutatna képet.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, számos formája létezik. Megmutatkozhat például a munkára való jelentkezés és a munkaviszony létesítése során (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem kíván nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenségnek nevezzük, mikor egy munkavállaló előmenetele a munkahelyi hierarchiában csak egy bizonyos szintig lehetséges, a fölé nem tud lépni a láthatatlan üvegplafon miatt, melynek oka a hátrányos megkülönböztetés – a jelenség elsősorban a női munkavállalók körében jellemző).

A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nőikkel szembeni hátrányos megkülönböztetést, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen a községben.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A releváns fogalmakról röviden (Gyvt. 43. § - 44/D. §):

- **Bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
- **Mini bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
- **Munkahelyi bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján az Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei bölcsődei ellátásának biztosítására.
- **Családi bölcsőde:** olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.
- **Napközbeni gyermekfelügyelet:** olyan szolgáltatás, melynek keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít
 - a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
 - a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
 - az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
 - a magántanuló számára,
 - az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
 - az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.
- **Alternatív napközbeni ellátás:** a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,
 - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
 - a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges - jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen bölcsőde, óvoda, általános iskola nincs, ezért a fent nevezett szolgáltatásokat más településektől veszi igénybe. Hátrányos helyzetet jelent nyilvánvalóan az, hogy a 17 km-re lévő másik településre, Gyenesdiásra kell utaztatni a gyermekeket. A gyermekek szállításáról a falugondnoki kisbusz igénybevételével iskolabusz formában gondoskodunk. A falugondnoki kisbusz reggel és délután, két időpontban szállítja a gyermekeket. A településen élő nők részére egyrészt tehát biztosított gyermekek napközbeni ellátása, felügyelete, mind óvodai és iskolai szinten egyaránt. Másrészt a három műszakos rendben való elhelyezkedés kisgyermekek mellett szinte lehetetlen. Mégis esetenként rákényszeríti az embereket arra, hogy ezt a megoldást válasszák, hiszen sok esetben az múlik ezen, hogy tud-e ennyit tenni naponta az asztalra a család, ki tudja-e fizetni a rezsiköltségeket. Itt a megoldást általában az szokta jelenteni, hogy vagy a nagyszülők, vagy a rokonság, szomszédok besegítenek a gyermekek körüli teendőkhöz azon napokon, mikor az édesanya később ér haza, esti, éjszakai műszakban dolgozik. Ami egyrészt hátrány a kistélepülésen /távolságok, nem helyben érhető el az ellátások, munkahelyek/ az a másik oldalról előny, hiszen kis közösség révén mindenki ismer mindenkit, nagyobb a közösség összetartó ereje.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, az anya- és gyermekgondozás többek közt a védőnői hálózat szakmai munkájának keretében valósul meg. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására elsősorban az általános- és középiskolákban kerül sor.

A családok, akik neveltek már egy-két gyermeket, tartva az életszínvonal csökkenésétől egyre kevésbé mernek felvállalni még egy gyermeket. Másrészt szintén országos jelenség az is, hogy egyre később szülnék a nők, melynek oka lehet egyrészt az iskolai végzettségek megszerzése, az egzisztencia megteremtése, másrészt, hogy a jelen helyzetben nem, vagy nagyon nehezen tudnak biztos hátteret biztosítani a fiatalok a születendő gyermeküknek. Vállalon valószínűsíthetően oka lehet ennek az is, hogy – bár a település mindent megtesz annak érdekében, hogy itt tartsa a fiatalokat - mégis egy részüket arra kényszeríti, hogy nagyvárosokban, vagy külföldön vállaljanak munkát, ezáltal hosszabb távon ott is telepednek le

A családok gondozása, mint szolgáltatás jól működik a kistérségben, a térségi feladatot ellátó szolgáltatókat (Védőnői Szolgálat, Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat) szükség esetén felkeresik a családok, a lakosság körében is széles körben ismertek.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a védőnői hálózat, illetve a rendőri tevékenység eredményeként egyre többen tudják, hogy a problémákkal hova forduljanak segítségért. A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma azonban mind a mai napig valószínűleg jelentős mértékben elmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, az esetleges krízishelyzetekben e szolgáltatásokhoz való hozzáférést a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti elő.

Családok átmeneti otthona legközelebb Zalaegerszegen van. A zalaegerszegi családok átmeneti otthona jelenleg 13 család befogadására alkalmas, 40 férőhelyes gyermekjóléti intézmény. Feladata a gyermekvédelmi törvény és a végrehajtó rendeletei szerint az otthontalanná vált vagy bántalmazott család együttes elhelyezése, a válsághelyzetben lévő várandós anya elhelyezése, illetve az átmeneti gondozás biztosítása. Az intézmény 7 fő szakembert foglalkoztat főállásban. Megbízási szerződéssel jogász illetve pszichológus segíti a szakmai munka hatékonyabbá tételét.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők és a férfiak azonos jogokkal rendelkeznek. Ez több területen is megmutatkozik. A településen megválasztott 5 fő képviselőtestületi tag közül 2 fő a női nem közül került ki. A Jegyzői pozíciót szintén hölgy tölti be Válluson. A falugondnok is nő. Művelődésszervező hölgyet is alkalmaz az Önkormányzat megbízási szerződéssel.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Válluson a nőket hasonló problémák foglalkoztatják, mint az ország bármely másik településén, hiszen a „gyengébbik” nemhez tartozók igencsak egyező nehézségekkel szembesülnek országszerte. Fejlett társadalmunkban a nőkre egyre több teher hárul: egyszerre kell megfelelniük

számos szerepkörnek, így például helyt kell állniuk a munka világában, a családi életben, a háztartás-vezetés és gyermeknevelés terén, valamint az idős vagy beteg hozzátartozók gondozása, ápolása során, a párkapcsolati elvárásokról nem is beszélve. Számos tényező nehezíti azonban a sokféle szerepkihívásnak történő megfelelést: a foglalkoztatás terén a hátrányos megkülönböztetés, az üvegplafon, a családi élet kapcsán a munkával való összeegyeztethetlenség, a gyermeknevelés, a háztartásvezetés, a hozzátartozókról való gondoskodás kapcsán a férfi-női munkamegosztás problémái, azaz a férfiak alacsony szerepvállalása ezen területeken, a párkapcsolat tekintetében pedig a férfiak részéről tapasztalható magas elvárások, a nőekkel kapcsolatos fiatalság-kultusz stb. Mindennek eredménye sajnos az lehet, hogy számos nő megfáradt, kiégett, stresszes és a végsőkéig kimerült lesz egy bizonyos idő után. A szerepkihívások tehát valószínűleg folyamatosan foglalkoztatják a községünkben élő nőket is, ezért törekedni szükséges arra, hogy a helyi szintű intézkedések a nők érdekeinek figyelembevételével kerüljenek megtervezésre és megvalósításra. Ezek célja a nők terheinek mérséklése, esélyegyenlőségének megteremtése, kiegyensúlyozott életvitelük biztosítása kell, hogy legyen, akár a pozitív diszkrimináció eszközének alkalmazásával is. Arra kell törekedni továbbá, hogy a gyermekvállalást a munka világa ne büntesse, hanem támogassa, s a kisgyermekes anyukák helyzetének megkönnyítése fontos szempontként kell megjelenjen a munkahelyeken.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei	Családbarát munkahelyek, intézkedések
Nagyfokú látencia a nőket érinti erőszak terén	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciós jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása,
A dolgozó anyák nehéz helyzete, testi-lelki egészségük károsodása	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára, nagycsaládosok számára közösségi tér/fórum létrehozása tapasztalat- és információcsere, tájékoztatás céljából

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

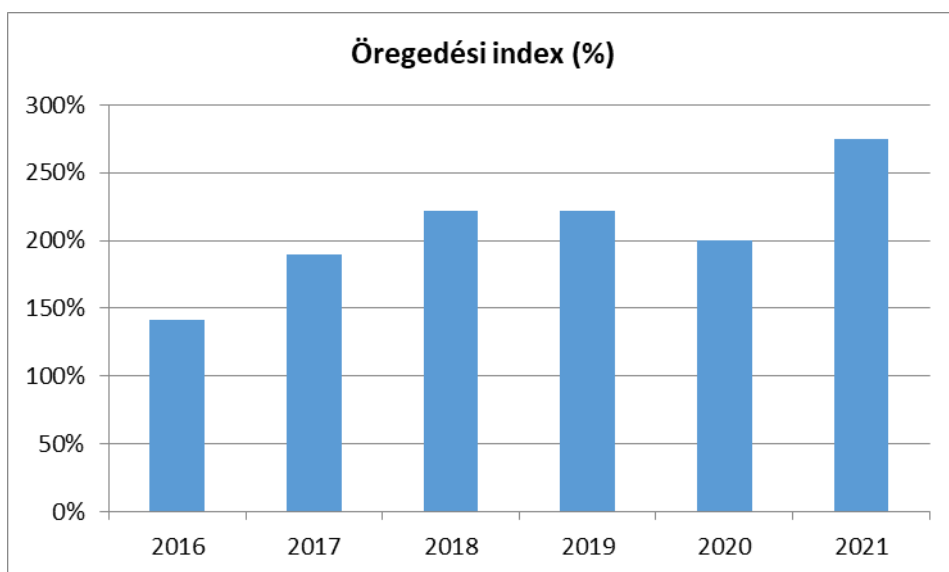
A fejlett társadalmakat olyan demográfiai folyamatok jellemzik, melyek az idős korosztály nagymértékű gyarapodásához vezetnek. A születéskor várható élettartam egyre inkább nő, a halandóság csökken, mindehhez pedig több évtizede alacsony gyermekszám társul, így a csökkenő számú népességben belül az idősek száma és aránya folyamatosan nő, a fiatal, aktív korosztály száma és aránya pedig csökken. Mindennek következményeképp társadalmunkban a népesség öregszik, s egy „eltartó” személyre egyre több „eltartandó” jut. Ez sajnos a társadalombiztosítási és szociális ellátórendszert jelentős kihívások elé állítja, ami a hazánkban hagyományos felosztó-kirovó nyugdíjrendszer válságához is vezethet. A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak

köszönhetően az idősök csoportja egyre fontosabb esélyegyenlőségi célcsoportnak tekinthető, a szociális és egészségügyi szolgáltatások fókuszába került.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	17	12	141,67%
2017	19	10	190,00%
2018	20	9	222,22%
2019	20	9	222,22%
2020	20	10	200,00%
2021	22	8	275,00%

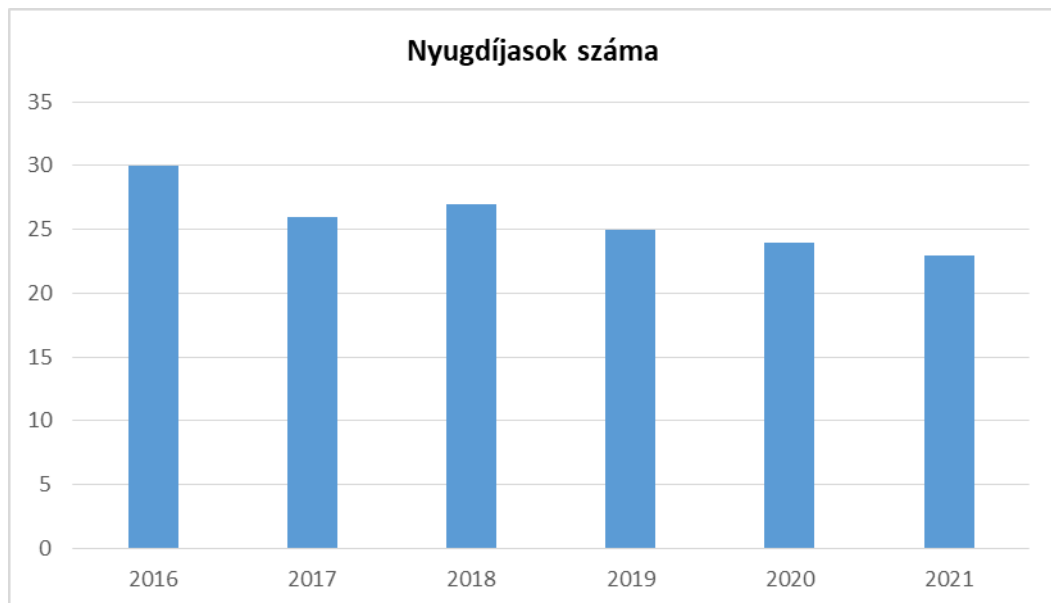
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index évről évre jelentős mértékben nő Válluson, azaz településünkön a népesség elöregedése súlyos mértékű társadalmi problémát jelent.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	16	14	30
2017	14	12	26
2018	14	13	27
2019	13	12	25
2020	12	12	24
2021	11	12	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A téma vonatkozásában irányadó jogszabály a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbtv.), melynek értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj.
- A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:
- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék. (Tbtv. 6. § (1) és (2) bekezdése)

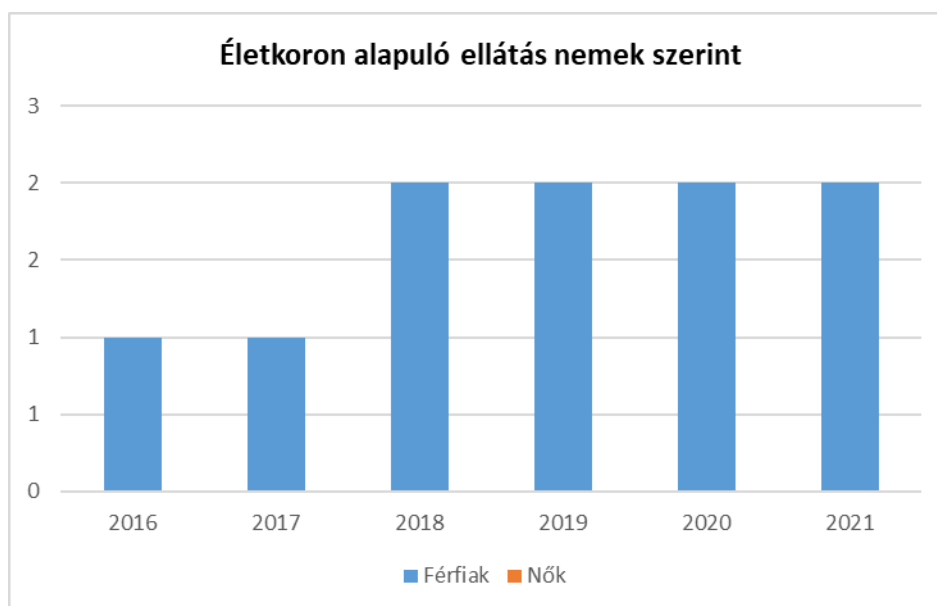
Bár településünkön nőtt a 60 év felettek száma és aránya az elmúlt években, az alábbi táblázatok és ábrák azt mutatják, hogy a nyugdíjasok száma ennek ellenére csökkent, ami lehet részben a nyugdíjkorhatár emelkedésének következménye is. Az idős korosztályba tartozó népesség nemek

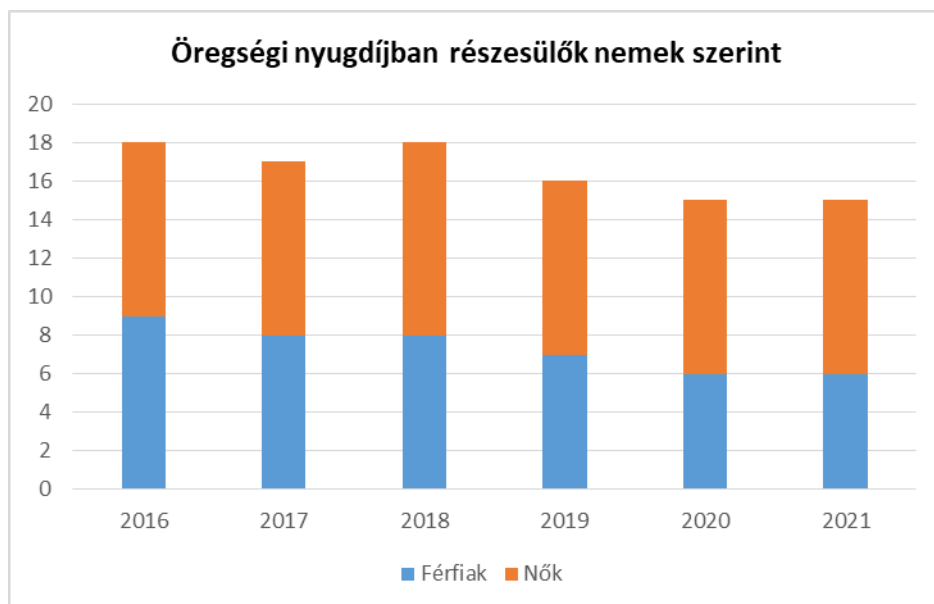
szerinti összetételét vizsgálva elmondható, hogy a 65 év feletti népességben belül nagyobb arányban képviselteti magát a férfi nem, kivétel ez alól a 2021-es év.

Az egyéb nyugdíjszerű ellátásokban részesülő nők és férfiak adatait az alábbiakban láthatjuk.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	9	9	0	2	n.a.
2017	1	0	8	9	0	1	0
2018	2	0	8	10	0	1	0
2019	2	0	7	9	0	1	0
2020	2	0	6	9	0	1	0
2021	2	0	6	9	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Amennyire örvendetes jelenség az életkor meghosszabbodása, annyira válik egyre felelősségteljesebb társadalmi kötelezettséggé az élet megfelelő minőségének, az egészségnek és az aktív életnek minél hosszabb ideig való fenntartása, biztosítása.

Az életminőség összetevői:

- egészségi állapot,
- mindennapi aktivitás, életmód,
- közérzet.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíjasok foglalkoztatása kapcsán a jogszabályi környezet jelentős korlátokat állít, ugyanakkor az utóbbi időszakban számos változtatás szolgálta az idősek foglalkoztatottságának bővülését, nyugdíj utáni munkavállalásuk elősegítését.

2013. július 1-jével lépett hatályba a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. LXXXI. törvény 83/C. § (1) bekezdése, mely kimondja: „Az öregségi nyugdíj folyósítását - a jogviszony létesítésének hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, köztisztviselőként vagy közszolgálati ügykezelőként közszolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, fegyveres szervvel hivatásos szolgálati viszonyban vagy a Magyar Honvédséggel szerződéses vagy hivatásos szolgálati viszonyban áll.” rendelkezés nem segíti elő a közszférában történő munkavállalást nyugdíjasként, ugyanakkor a versenyszférában számos intézkedés járul hozzá a nyugdíjasok foglalkoztatásának bővítéséhez (A Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjas dolgozó keresetét 2019. január 1-je óta kizárólag a 15% SZJA terheli, a járulékok megfizetése alól mentesül, a munkáltató pedig a szociális hozzájárulási adó (2022. január elsejétől 13 %) és a szakképzési hozzájárulás (1,5%) megfizetése alól mentesül, azaz egy nyugdíjas munkavállaló alkalmazása kevesebbe kerül neki, mint egy aktív korú munkavállaló foglalkoztatása).

2017. július 1-jével lépett hatályba az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény, amely a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításával lehetőséget nyújt ún. közérdekű nyugdíjas-szövetkezet létrehozására. A közérdekű nyugdíjas-szövetkezet célja, hogy a még aktív időszerű tagja számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásának folyósítása mellett. Célja továbbá a tudás-átörökítés, azaz, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. A munkavállaló bruttó béréből ebben az esetben is csak 15% személyi jövedelemadó kerül levonásra. A munkáltatók által kifizetett bruttó bért itt sem terheli semmilyen közteher (sem a 13 %-os szociális hozzájárulási adót, sem az 1,5%-os szakképzési hozzájárulást nem kell megfizetni). Első lépésként taggá kell válni valamely szövetkezetben, így lesz jogosult az álláskereső nyugdíjasként történő munkavégzésre a fent említett kedvezményes feltételek mellett.

Az időszerű, nyugdíjas személyek foglalkoztatása több szempontból is hasznos. A munkavállaló számára elsősorban az alábbi tényezők miatt lehet előnyös a nyugdíj melletti munkavégzés:

- többletjövedelemre tehet szert általa,
- lefoglalja magát,
- fizikailag, szellemileg aktív maradhat,
- társasági életet élhet, kevésbé fenyegeti az időszerű elmagányosodás,
- nyugdíjasként is a társadalom hasznos tagjának érezheti magát.

A munkáltató számára pedig főleg a következő szempontok miatt lehet vonzó lehetőség a nyugdíjas dolgozó alkalmazása:

- olcsóbb, mint az aktív korú munkavállaló alkalmazása,
- jelentős mértékű munkatapasztalattal rendelkeznek,
- kevesebb családi, magánéleti kötöttsége van, ezért rugalmasabb munkaerőt jelenthet, mint aktív korú társai.

Az időszerű foglalkoztatásának egyéni, gazdasági és társadalmi hozadéka is van, ezért az ilyen jellegű törekvéseket érdemes támogatni, ugyanakkor Válluson nem kimondottan jellemző a nyugdíjasok nagyarányú foglalkoztatása.

A következő táblázat azt szemlélteti, hogy a különböző korcsoportok milyen arányban jelennek meg a nyilvántartott álláskeresők között. Látható, hogy a 56-60 év közöttiek szerepelnek legmagasabb arányban az összes álláskereső között. Szintén magas arányban jelennek meg az 51-55 év közötti korcsoportokhoz tartozók is. Ez sajnos utalhat arra, hogy az idősebb korosztály tagjai jelentős elhelyezkedési nehézségekkel néznek szembe a munkaerőpiacon, ami összefüggésben állhat az idősebb munkavállalókat esetlegesen érintő hátrányos megkülönböztetéssel. Úgy tűnik, az idősebb korosztály foglalkoztatását még több központi és helyi intézkedéssel lenne szükséges támogatni a jövőben.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	2	7	6	5	6	5
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	0	1	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,67%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	0	2	1	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	40,00%	16,67%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	3	1	0	1	0
	%	0,00%	42,86%	16,67%	0,00%	16,67%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	2	1	2	1	3
	%	0,00%	28,57%	16,67%	40,00%	16,67%	60,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	1	1	1	1
	%	0,00%	0,00%	16,67%	20,00%	16,67%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen nincsen az idősek, nyugdíjasok számára foglalkoztatásukat támogató egyéb program.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkoztatás terén időseket ért hátrányos megkülönböztetés kapcsán konkrét esetről nincs tudomásunk.

A nyugdíjazás előtt álló munkavállalók különösen nagy nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiacon, sok munkáltató nem szívesen alkalmazza őket, és a vállalati leépítéseknek is gyakori célpontjai. Ezen a helyzeten javíthat a hatályos Munka Törvénykönyvének azon rendelkezése, hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül csak a munkavállaló munkaviszonyt ellehetetlenítő magatartása, illetve súlyos kötelezettség-szegés okán történő felmondással szüntetheti meg. (Mt. 66. § (4) bekezdés)

A fenti adatok alapján általánosságban elmondható, hogy a veszélyeztetett életkorú népesség kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete problémaként jelenik meg településünkön is.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

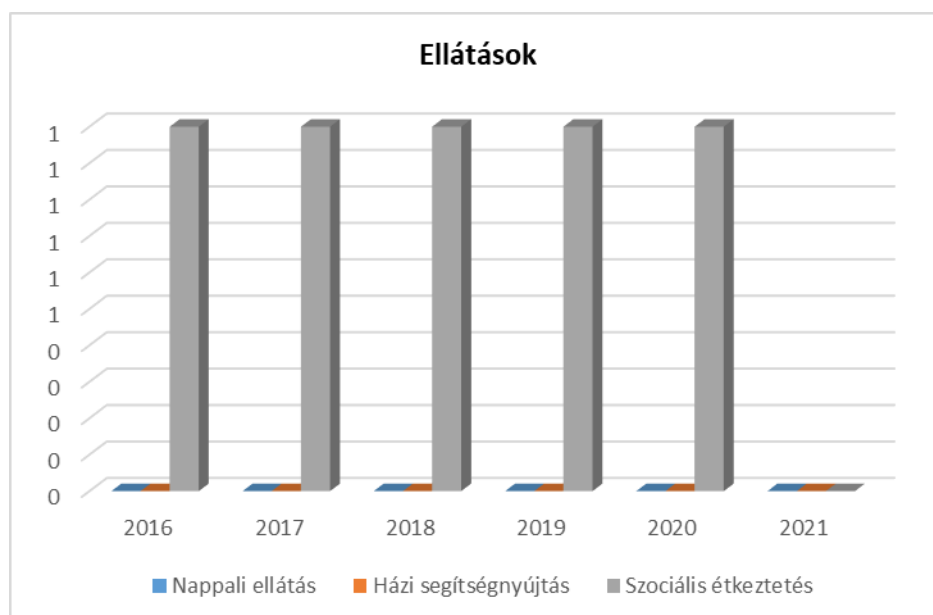
A helyi közszolgáltatások terén az időssekkel való foglalkozás magas színvonalú. A falugondnok segíti a rászorultak szociális ellátásának biztosítását, az egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutást, szakrendelésekre történő szállításukat, segíti az egyéni és közösségi szintű szükségletek teljesítését. A falugondnok a község kulturális életében is nagy segítséget jelent.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	17	0	0	1
2017	19	0	0	1
2018	20	0	0	1
2019	20	0	0	1
2020	20	0	0	1
2021	22	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nappali ellátásra helyben nincs lehetőség, erre igény sem mutatkozik. Az idősebb és betegesebb személyek szívesebben maradnak otthonaikban.

A házi segítségnyújtást a vizsgált időszakban senki sem vette igénybe.

A szociális étkeztetés igénybevételének lehetőségével kevesen élnek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Válluson a kulturális és közművelődési szolgáltatások csak nagyon korlátozott mértékben elérhetőek, mert hiányzik az ehhez szükséges infrastruktúra. Szükséges lenne a meglévő kultúrház bővítése és fejlesztése, a szükséges anyagi források nem állnak rendelkezésre jelenleg. A könyvtár viszont számottevő könyvállománnyal várja az időseket.

c) idősök informatikai jártassága;

A település időseire nem jellemző az informatikai jártasság. Azok a nyugdíjasok, akik munkakörüknél fogva kapcsolatba kerültek a számítógéppel és otthonukban is rendelkeznek vele, biztosan használják a továbbiakban is.

d) a generációk közötti programok.

Községünkben szerencsére a fiatalabb generáció tagjai törődéssel viszonyulnak a szépkorú lakossághoz.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az év folyamán folyamatosan megrendezésre kerülő rendezvényeink – júniális, Idősök napja, augusztus 20-i ünnepség, október 23-i ünnepség, Karácsony stb. - amikről az önkormányzat hirdetőtábláján és honlapján keresztül lehet tájékozódni (www.vallus.hu) – olyanok, hogy minden korosztály számára kikapcsolódást nyújtanak, így az időseknek is.

A községi rendezvények enyhítik elszigeteltségüket, és az aktív közösségi életben való részvételükkel a magányosságuk csökken.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
56 év felettiak magas aránya a nyilvántartott álláskereső közt	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése
A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, gyakrabban válnak áldozatokká	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére. Rendőrséggel, polgárőrséggel közös tájékoztató tartása.
Az egészségi állapot miatt romló életminőség idős korban	Tájékoztató előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
65 év felettiak magas aránya a teljes népességen belül, helyi társadalom öregedése	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszában az idősök

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

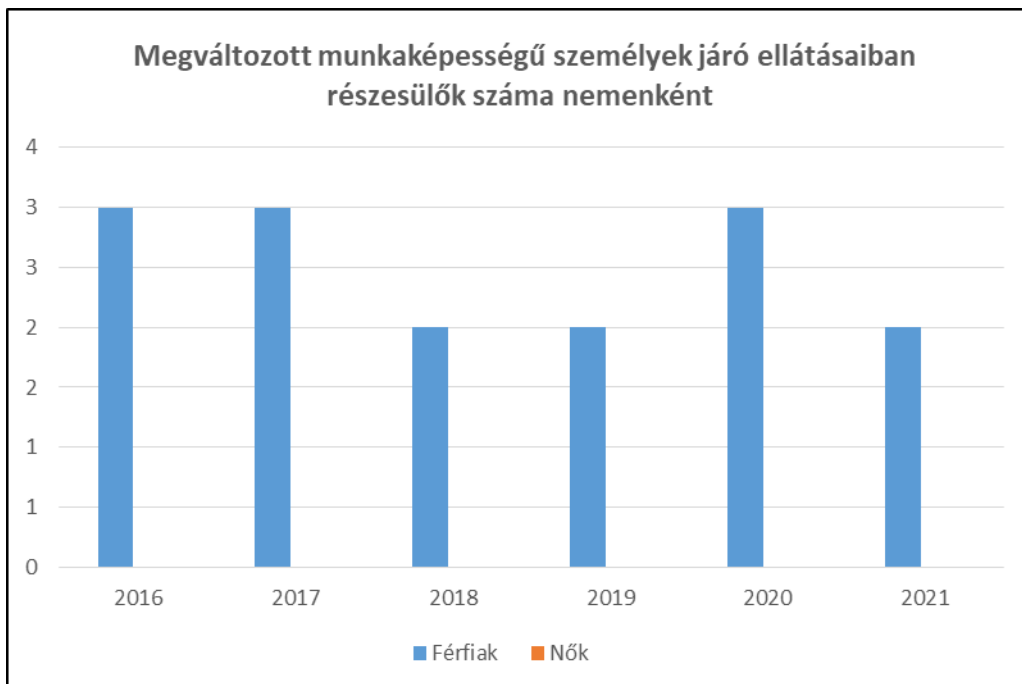
A **fogyatékossg** annak a maradandó állapotnak vagy sajátosságnak a megnevezése, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza vagy lehetetlenné teszi.

A fogyatékossgal élő emberek számára fontos, hogy megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakozás területén is.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával betegség vagy baleset következtében vált. azzá.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	3	0	3
2017	3	0	3
2018	2	0	2
2019	2	0	2
2020	3	0	3
2021	2	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Válluson a megváltozott munkaképességű személyek száma az elmúlt években elenyésző volt. A megváltozott munkaképességű személyek között minden évben nagyobb arányban vannak jelen férfiak mint nők, ami arra utal, hogy a településen a férfi nemhez tartozókat nagyobb számban érintheti a fogyatékoság problémája.

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. (Fot. 15. § (2) bekezdés) Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint

biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. (Fot. 16. §)

A foglalkoztatási törvény szerint fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - valamint ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Flt. 57/B. § (4) bekezdés f) 3.)

Megváltozott munkaképességű személy:

- a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján - akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, - aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány alapján, - akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű,
- aki a komplex minősítés alól jogszabály rendelkezése alapján mentesül, rokkantsági ellátás folyósításának időtartama alatt. (Flt. 58. § (5) bekezdés m) pont)

A tartós egészségi problémával, fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, így minden segítséget meg kell adni számukra ahhoz, hogy elhelyezkedési esélyeik növekedjenek. A közfoglalkoztatás is egy lehetőség számukra a munkavállalásra. Szintén fontos a munkáltatók ösztönzése a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására. Ennek eszköze a meglévő törvényi szabályozásban foglalt kedvezmények, támogatások megismertetése a munkáltatókkal, az érzékenyítő programok, illetve a megváltozott munkaképességű munkavállalók előnyeinek hangsúlyozása a munkáltatók felé.

Fogyatékkal élők nem dolgoznak a községben. Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
 - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
 - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
 - 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

b) munkavállalást segítő lehetőségek,

Válluson a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen megvalósul, akár részlegesen, akár teljes körűen.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fogyatékkal élő személyeknek az elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A megváltozott munkaképességűek esélye az integrált foglalkoztatási lehetőségek tekintetében kedvezőtlen.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató intézmény nincsen a községben. Egyre kevesebb az az intézmény országosan, ahol a fogyatékossgal élőknek lakhatást tudnak biztosítani. Amíg a család vállalja és biztosítani tudja a lehetőséget, mert fontos a családi környezet addig ez a legjobb formáció. Ha a szülők elhalnak, vagy már nem tudják vállalni a fogyatékos személy gondozását, akkor már nagyon nehéz az érintett személy ellátásának, elhelyezésének megoldása. Legközelebb Keszthelyen működik Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza, amely nappali intézet és foglalkoztató.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élők számára számos pénzbeli és természetbeni ellátástípus került meghatározásra. Az alábbiakban ezeket ismertetjük röviden.

Fogyatékossgai támogatás (Fot. 22. § - 23/A. §) Havi rendszerességgel járó pénzbeli ellátás, melynek célja a fogyatékossgal élő személy esélyegyenlőségének növelése, illetve anyagi hozzájárulás a súlyos fogyatékossgából eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Jogosultja az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert. A fogyatékossgai támogatás összege évenként változik: a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül. A támogatás havi összege 2023. január 1-jétől

- 29.677 Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos -függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiányától-, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékossgai támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékossga van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;
- 36.527 Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékossga van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

Rokkantsági járadék (A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet) Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadékos személy kereső foglalkozást folytathat. A rokkantsági járadékban részesülő személy utazási kedvezményre jogosult. Az ellátás havi összege 2023. január 1-jétől 53.830 forint.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvény) Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
 - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
 - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
 - 15 éven belül legalább 3650 napon át

- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

Rehabilitációs ellátás

A rehabilitálható megváltozott munkaképességű személy rehabilitációs ellátásra jogosult. (4. §) Az ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy

- a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra, valamint
- pénzbeli ellátásra jogosult.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles, amelynek keretében teljesíti a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket. Ennek keretében a rehabilitációs ellátásban részesülő személy köteles

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni, megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni, és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ideértve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is. (6. § (1) - (3) bekezdés)

Rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személy rokkantsági ellátásra jogosult, ha a rehabilitációja nem javasolt. (5. § (1) bekezdés)

Rokkantsági ellátást kell megállapítani annak a megváltozott munkaképességű személynek is,

- akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg. (5. § (2) bekezdés)

Kivételes rokkantsági ellátás

Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek,

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a szükséges biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A kivételes rokkantsági ellátás a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott keretek között nyújtható. (13. § (1) bekezdés)

Közlekedési kedvezmény (A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet)

A súlyos mozgáskorlátozott személy személygépköcsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezményre) jogosult (4. § - 5. §)

Parkolási igazolvány (A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet)

Parkolási igazolványra jogosult az a személy,

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendeletben foglaltak alapján látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; illetve mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak („K” betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának („N” betűjel) minősül. (2. §)

Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 29/E. §-a alapján súlyosan fogyatékos magánszemélynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. A kedvezmény jogosultsági hónaponként a minimálbér egyharmada száz forintra kerekítve.

Akadálymentesítési támogatás (A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet)

Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Az akadálymentesítési támogatás

- akadálymentes új lakás építéséhez, lakás vásárlásához legfeljebb háromszázezer forint, ha az építető vagy a vásárló, illetve az építetővel vagy a vásárlóval együtt költöző közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
- meglévő lakáson, lakóépületen végzett akadálymentesítéshez legfeljebb háromszázezer forint,
 - ha a lakás tulajdonosa, illetve a tulajdonossal közös háztartásban élő közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
 - ha az önkormányzati lakásra határozatlan idejű bérleti jogviszonnyal rendelkező személy vagy vele közös háztartásban élő - a Ptk. szerinti - közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy. (9. § (1) – (2) bekezdés)

Magasabb összegű családi pótlék (a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény) Magasabb összegű családi pótlék folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után. Magasabb összegű családi pótlékra jogosult továbbá a tizennyolcadik életévét

betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy is, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.

Összege:

- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300 Ft.
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén 25.900 Ft.
- A 18. életévét betöltött tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy esetén 20.300 Ft. (11. §)

Vakok személyi járadéka (Fot. 22. § - 23/A. §)

A 18. életévét betöltött látássérült vagy vak személy számára nyújtható támogatás. „Kifutó” ellátás típus, újonnan már nem lehet megállapítani, helyette a fogyatékosági támogatás kérelmezhető.

Utazási kedvezmény

A belföldi menetrend szerinti közforgalmú közlekedésben utazót megillető kedvezmény, mely Magyarország területén, belföldi forgalomban vehető igénybe.

	Kedvezmények a helyközi közlekedésben		Kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegy- kedvezmény	bérlet- kedvezmény	bérletkedvezmény
	(vasúti személyszállítás, Hév, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés)		(helyi közúti és kötöttpályás közlekedés)
Fogyatékos személyek utazási kedvezménye			
vak személy	90%	90%	100%
hallássérült személy	90%	90%	100%
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint az 1998. évi XXVI. törvény szerint súlyosan fogyatékos személy	90%	90%	100%
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint az 1998. évi XXVI. törvény szerinti súlyosan fogyatékos személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	90%	-	100%
hadirokkant és hadiözvegy	100%	-	100%
hadirokkant kísérője	100%	-	100%
legalább 75%-os rokkant hadirokkant családtagja	50%	-	100%
rokkantsági járadékos	-	-	az Szm. 1. mellékletében meghatározott mértékű kedvezmény

A fogyatékkal élő személyek anyagi támogatása helyi szinten a települési támogatás (**Gyermekek otthongondozási díjában részesülő kiegészítő támogatása**) és a rendkívüli települési támogatás biztosítása keretében történik.

Településünkön a gyermekek otthongondozási díjában részesülő kiegészítő támogatását 3 személy részére folyósítjuk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A rehabilitációs ellátásokhoz (pl.: fogyatékossgal élő vagy pszichiátriai és szenvedélybetegek rehabilitációs ellátása) való hozzáférést szükség esetén többek közt a család- és gyermekjóléti szolgálat segíti elő.

Zala Vármegyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rehabilitációs tanácsadás keretében a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára nyújt segítséget a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában.

Az Önkormányzat falugondnoki szolgálat által biztosít segítségnyújtást igénylés esetén a vizsgálatokra való szállításban.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek közül a háziorvosi rendelő, kultúrház valamint az Önkormányzat épülete részben akadálymentesített.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személyek számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú programok látogatása biztosított.

Válluson a kultúrház van ellátva rámpával. Mozgáskorlátozottak részére kialakított mosdó is található a kultúrház épületében. A mozgáskorlátozottak részére parkolóhely van kialakítva az Önkormányzat épületénél.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat épületeiben az akadálymentes közlekedés részben biztosított.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen járdák nincsenek, ezért a településen járdák kialakítása szükséges lenne. A játszótér két éve lett felújítva és mozgáskorlátozottak által is megközelíthető.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

A településen fogyatékos személyek számára nem állnak rendelkezésre speciális közlekedési megoldások és nincsen fogyatékosok nappali intézménye sem. Legfőbb segítségük a szülői segítségnyújtás otthon.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fentiekben részletezettekén túl egyéb pozitív intézkedések, hátránykompenzáló juttatások nem segítik a településen élő fogyatékos személyeket.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Válluson. Ilyen programok működtetésére nem mutatkozott igény községünkben.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Konkrét adataink a témával kapcsolatosan nincsenek, de tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely községünkben fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken, vagy ország szinten. Nem találoztunk olyan esettel az elmúlt időszakban, amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás vagy különös nehézség ért volna helyben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális, sportprogramokhoz, közlekedéshez való hozzáférés hiánya	A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférési lehetőségek akadálymentesítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Megújuló energiaforrás (napelem)
Tömegközlekedés hiányossága, fontos a busz közlekedés sűrűségének növelése	Busz közlekedés korszerűsítése
Közösségi épületek energetikai korszerűsítése	Megújuló energiaforrás (napelem)
Rossz állapotú utak, járda hiánya	Utak, járdák korszerűsítése, építése
Kerékpárút hiánya	Kerékpárút építése
Kerékpárkölsönzés lehetőségének hiánya, nincs kerékpártároló	Kerékpártároló, kölsönző építése
Hagyományörző programok megrendezéséhez	Hagyományörző programok, helyi identitás

szükséges források hiánya	
Az internetszolgáltatás nem érhető el mindenhol	Internethálózat fejlesztése a községben
Közüintézmények leromlott állapota	Közüintézmények fejlesztése, bővítése, fenntartásának csökkentése
A szennyvíztisztító telep egyrészt elavult, másrészt további szennyvizek fogadását - bővítés, felújítás nélkül nem teszi lehetővé	Önkormányzati tulajdonú szennyvíztelep fejlesztése
Rendezvénytér időjárásfüggő	Rendezvénytér bővítése, ponyvával történő lefedése
Biztonság megteremtésének szükségessége	Térfigyelő kamerarendszer felszerelése
Téli sportolási lehetőségek hiánya	Szánkó- és hófánkpálya megépítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Válluson egy civil szervezet van, a Vállus és Vidéke Fejlődéséért és Turizmusáért Egyesület (8316 Vállus, Rákóczi u. 30.)

Az Egyesület célja a Vállus és környéke fejlődésének, fejlődési lehetőségek feltárásának előremozdítása. Az idegenforgalmat a környék ismertebbé tételével kívánják javítani, a kulturális értékek felkutatással és bemutatással. Azonban a környezet védelme fontos szerepet játszik a tagok és az Egyesület életében.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi kisebbségi csoportok nem élnek, így önkormányzatuk sincs. Továbbá más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak ki.

Az utóbbi években az egyház szerepvállalása pozitívan változott a faluban. 2021. nyarán közös rendezvényre is sor került.

Mivel aprótelepülés Vállus, a civil szervezetek érdekérvényesítő hatása eléggé korlátozott. A településfejlesztésbe igazán az önkormányzat és ezen keresztül a polgármester tud beleszólni.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Vállus önkormányzati feladatait 2015. január 1-től a Gyenesdiási Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

Vállus Község Önkormányzata az alábbi társulásokban vesz részt:

- Keszthely és Környéke Kistérségi Többcélú Társulás
- zalaszántói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Válluson mindössze egy civil szervezet működik, ezért az esélyegyenlőségi tevékenységek kistérségi szinten valósíthatóak meg.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Válluson nem jellemző a for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vett Vállus Község Polgármestere, Gyenesdiási Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője és dolgozói, az önkormányzat falugondnoka. Részben online kapcsolattartás, ill. a személyes egyeztetés az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. Vállus község honlapján (www.vallus.hu) az elfogadott dokumentum bárki számára hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtását széles körű nyilvánosság biztosításával végezzük. A HEP végleges változatát elhelyezzük a község honlapján.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> • 56 év feletti magas aránya a nyilvántartott álláskereső közt • Az alacsony iskolai végzettség, szakma valamint a digitális írástudás hiánya • Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között 	<ul style="list-style-type: none"> • Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása igénybevételek ösztönzése • Iskolai végzettség megszerzéséhez való hozzájárulás segítése • Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermekek alacsony aránya a népességben belül • Gyermekek, fiatalok számára több prevenciós program nyújtása szükséges 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyermekvállalás ösztönzése • Prevenciós programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok számára
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> • Az egészségi állapot miatt romló életminőség idős korban • A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, gyakrabban válnak áldozatokká • 65 év feletti magas aránya a teljes népességben belül, helyi társadalom öregedése • 56 év feletti magas aránya a nyilvántartott álláskereső közt 	<ul style="list-style-type: none"> • Tájékoztató előadások, szűrővizsgálatok szervezése • Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére. Rendőrséggel, polgárőrséggel közös tájékoztató tartása • Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszában az idősek • Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételek ösztönzése
Nők	<ul style="list-style-type: none"> • Családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolásának nehézségei • A családon belüli erőszak eseteinek hatékonyabb 	<ul style="list-style-type: none"> • Családbarát munkahelyek, intézkedések • Az erőszakos esetek számának felderítése, csökkentése

	<p>felderítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • A dolgozó anyák nehéz helyzete, testi-lelki egészségük károsodása 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára, nagycsaládosok számára közösségi tér/fórum létrehozása tapasztalat- és információcsere, tájékoztatás céljából
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> • Közszolgáltatásokhoz, kulturális, sportprogramokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés hátránya. 	<ul style="list-style-type: none"> • A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférési lehetőségek akadálymentesítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<ul style="list-style-type: none"> • Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése • Tömegközlekedés hiányossága, Fontos a buszközlekedés sűrűségének növelése • Rossz állapotú utak, járda hiánya • Kerékpárút hiánya • kerékpárkölcsonzés lehetőségének hiánya, nincs kerékpártároló • Hagyományörző programok megrendezéséhez szükséges források hiánya • Az internetszolgáltatás nem érhető el mindenhol • Közintézmények leromlott állapota • A szennyvíztisztító telep egyrészt elavult, másrészt további szennyvizek fogadását –bővítés, felújítás nélkül –nem teszi lehetővé • Rendezvénytér időjárásfüggő • Biztonság megteremtésének szükségessége • Téli sportolási lehetőségek hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Megújuló energiaforrás (napelem) • Buszközlekedés korszerűsítése • Utak, járdák korszerűsítése, építése • , Kerékpárút építése • Kerékpártároló, kölcsönző építése • Hagyományörző programok, helyi identitás • Internet hálózat fejlesztése a községben • Közintézmények fejlesztése, bővítése, fenntartásának csökkentése • Önkormányzati tulajdonú szennyvíztelep fejlesztése • Rendezvénytér bővítése, ponyvával történő lefedése • Térfigyelő kamerarendszer felszerelése • Szánkó- és hófánkpálya megépítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá a gyermekszám gyarapodásának előmozdítása, a gyermekvállalás ösztönzése, valamint településünk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Internet hálózat fejlesztése a községben	Az internetszolgáltatás nem érhető el mindenhol	Minél több helyi lakosnak szélessávú internet csatlakozása legyen. WIFI csatlakozási lehetőség, hogy minél több eszközzel lehessen egyszerre dolgozni.	Gazdasági program, Költségvetési koncepció, Településfejlesztési koncepció	MNTFS 2030	Internet hálózat fejlesztés, WIFI csatlakozási lehetőség	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	Növekszik az internet bekötések száma 70 %-kal	1 fő koordinátor, költségvetés, pályázati források	5 év	---
2	Közüintézmények fejlesztése, bővítése, fenntartásának csökkentése	Közüintézmények leromlott állapotúak, indokolttá teszi az állagmegóvást.	A közüintézmények felújítása, állagának megóvása, energiahatékonyság növelése	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	MNTFS 2030	Épület felújítás, bővítés, energiahatékonyság növelés, fenntartási költség csökkentése	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	A közüintézmények fenntartásának 30 %-os csökkentése	1 fő közösség-szervező, pályázati forrás, költségvetés	5 év	---
3	Utak, járdák korszerűsítése, építése	Rossz állapotú utak, járda hiánya	Rossz állapotú utaknak, kátyúknak a megszüntetése, (Rákóczi u. aszfaltozása) balesetek elkerülése, járdaépítés, elkerülő útépités	Településképi Arculati Kézikönyv, Gazdasági program, Költségvetési koncepció, Településfejlesztési koncepció	MNTFS 2030	A településen az utak, járdák 100%-os felújítása, Rákóczi u. aszfaltozása, elkerülő út építése, járdaépítés	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	A 100%-os út-és járdafelújítás, újpályázati forrás, járda, elkerülő út költségvetés	5 év	---	
4	Kerékpártároló, kölcsönző építése	Kerékpárkölcsönzés lehetőségének hiánya, Nincs kerékpártároló	A kerékpár nélküli érkezők a kölcsönzés lehetőségével élve szabadidős programként élvezhessék természetben való sportolást, illetve a kerékpártároló megépítése nagyon fontos a kerékpárok rendezett tárolása szempontjából.	Gazdasági program, Településképi Arculati Kézikönyv, Településfejlesztési koncepció, Költségvetési koncepció	MNTFS 2030	Kerékpártároló, kölcsönző építése, sportolás, szabadidő hasznos eltöltése, kerékpártárolás kulturált formában történő megvalósítása	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	kerékpártárolók száma, 1 db kölcsönző építése	Pályázati források, költségvetés, 1 fő koordinátor	5 év	---
5	Önkormányzati	A szennyvíztisztító	A szennyvíztisztító	Gazdasági	MNTFS 2030,	A szennyvíztelep	Vállus Község	2028. 01. 01.	100%-os	1 fő koordinátor,	5 év	---

	tulajdonú szennyvíztelep fejlesztése	telep egyrészt elavult, másrészt további szennyvizek fogadását – bővítés, felújítás nélkül – nem teszi lehetővé, ezért szükséges a fejlesztés	telep felújításával, bővítésével alkalmas legyen további szennyvizek fogadása	program, Településképi Arculati Kézikönyv, Gazdasági Program	Nemzeti Környezetvédelmi Program	méretéből és állapotából eredően nem rendelkezik elegendő tartálékkal ahhoz, hogy a keletkező szennyvíznövekményeket fogadni tudja, ezért is szükséges a fejlesztések végrehajtása	Önkormányzata	(szombat)	rakótottság elérése,	pályázati források, költségvetés		
6	Kerékpárút (vegyes forgalmi) út kialakítása	Kerékpárút hiánya	Kerékpárút (vegyes forgalmi) út kialakítása, környezetszennyezés csökkentése, egészségmegőrzés, sportolási lehetőség	Gazdasági program, Költségvetési koncepció, Településképi Arculati Kézikönyv, Településfejlesztési Koncepció	MNTFS 2030	Kerékpárút (vegyes forgalmi) út kialakítása, környezetszennyezés csökkentése, egészségtudatos életmód szorgalmazása, szabadidős tevékenység	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	100%-os minőségű kerékpárút fejlesztése	1 fő koordinátor, pályázati források, költségvetés	5 év	---
7	Rendezvényter bővítése	Rendezvényhajta használata időjárásfüggő	Rendezvények helyszínének fejlesztése	Gazdasági program, Településfejlesztési koncepció, Településképi Arculati Kézikönyv, Költségvetési koncepció	MNTFS 2030	Rendezvényhajta ponyvával való felszerelése	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	1 db rendezvényhajta ponyvával történő felszerelése	1 fő koordinátor, pályázati forrás, költségvetés	5 év	---
8	Térfigyelő kamerarendszer	Biztonság megteremtésének szükségessége, ellenőrzés fontossága, bűncselekmények elkövetésének csökkentése ill. felderítése elengedhetetlen	A térfigyelő kamerarendszer kiépítése	Gazdasági program, Településképi Arculati Kézikönyv, Településfejlesztési koncepció, Költségvetési koncepció	MNTFS 2030	Térfigyelő kamerarendszer kiépítése a biztonság, ellenőrzés, bűncselekmények elkövetésének csökkentése ill. felderítése céljából	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	1 db Térfigyelő kamerarendszer	1 fő koordinátor, Költségvetés, Pályázati programok	5 év	---
9	Szánkó, hófánkpálya építése (melegedő szoc. helyiségek)	Téli sportolási lehetőségek hiánya	Szánkó, hófánkpálya kiépítése a téli sportot kedvelők célközönség számára és a hozzá tartozó melegedő és szoc. helyiségek megépítése	Gazdasági program, Költségvetési koncepció, Településképi Arculati Kézikönyv, Településfejlesztési koncepció	MNTFS 2030	Pályázati forrás keresése, igényfelmérés, szánkó-, hófánkpálya és a hozzá kapcsolódó melegedő és szoc. helyiségek létrehozása	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	1 db szánkó, 1 db hófánkpálya építése, 1 db melegedő, kötelező szoc. helyiségek száma	Költségvetés, pályázati források, 1 fő koordinátor	5 év	---
10	Megújuló energiaforrás (napelem)	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésének szükségessége	Korszerű épületek, csökkenő energiahatékonyság	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030	Tervezés felmérése, ütemterv készítése, tervezési és végrehajtási-kivitelezési intézkedések, karbantartás	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	Korszerű épületek és napelem	Humán erőforrás, önkormányzati és pályázati erőforrás	5 év	
11	Buszközlekedés korszerűsítése	Tömegközlekedés hiányossága, buszközlekedés sűrűségének	Jobb összeköttetés a környező településekkel, munkába eljutás	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	MNTFS 2030	Utasbarát közlekedés, munkába járás könnyítése, tárgyalás a közlekedési vállalattal a	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	A buszközlekedés javulása 30 %-kal	önkormányzati és pályázati erőforrások, 1 fő koordinátor	5 év	

		növelése	megkönnyítése a buszközlekedés sűrűbbé tételével			településre betérő járatok számának növelésével kapcsolatban							
12	Hagyományörző programok, helyi identitás	Hagyományörző programok megrendezéséhez szükséges források hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő, illetve új rendezvények megszervezése	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázati forrás keresése a meglévő hagyományos rendezvények és új programok megszervezéséhez, pályázati dokumentáció készítése, rendezvények megszervezése	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Rendezvények száma	Pályázati forrás, fő közösségszervező	15 év	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1	Munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	56 év feletti, veszélyeztetett korban lévő munkanélküliek magas aránya a nyilvántartott álláskeresők közt	Munkanélküliség csökkentése az időskorosztály tagjainak körében.	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	A munkanélküliség csökkentése 30%-kal	Humán erőforrás, pályázati forrás, költségvetés	5 év	
2	Iskolai végzettség megszerzéséhez való hozzájárulás segítése	Az alacsony iskolai végzettség, szakma valamint a digitális írástudás hiánya	8 általános iskola befejezése, szakképzettség szerzése, digitális írástudás növekedése	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030	A felnőttképzési intézményekkel, a munkaügyi központtal együttműködve képzési terv kidolgozása, informatikai tanfolyamok szervezése	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Végzettséget megszerzők száma, a képzésben indulók 90 %-os létszáma	Pályázatok, humán erőforrás, költségvetés.	5 év	
3	Képzések, átképzések, mentori szolgáltatás	Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között	Tartós munkanélküliség csökkentése	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevételére történő ösztönzés	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Tartós munkanélküliség csökkenése a helyi lakosok körében	Humán erőforrás.	5 év	
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	Gyermekvállalás ösztönzése	Gyermekek alacsony aránya a népességén belül	Gyermekek számának, arányának emelkedése a település népességén belül	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030	Gyermekvállalás ösztönzése, gyermekek számának gyarapodása	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	A családbarát intézkedések és azok fennmaradása a későbbiekben is	Humán erőforrás, anyagi/pályázati erőforrás	5 év	
2	Prevenációs programsorozat gyermekek, fiatalok számára	Gyermekek, fiatalok számára több prevenációs program nyújtása szükséges	Gyermekek, fiatalok fokozottabb védelme az őket érintő nehézségekkel, veszélyeztetettséggel szemben	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Prevenációs előadások szakképzett előadók révén	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Prevenációs programok száma, résztvevők száma	Humán erőforrás, anyagi/pályázati erőforrás, technikai erőforrás	5 év	
III. A nők esélyegyenlősége													
1	Kulturális mentálhigiénés programok, sportolási és	A dolgozó édesanyák nehéz helyzete, testi-lelki egészségük károsodása	Dolgozó édesanyák "kiégésének" megelőzése, testi-lelki egészségük	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030	Kulturális mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek	Vállalás Községi Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Pozitív visszajelzések lakosság részéről	Humán erőforrás, anyagi/pályázati erőforrás	5 év	

	szabadidős lehetőségek biztosítása		megtartása			biztosítása kifejezetten nők számára, nagycsaládosok számára közösségi tér/fórum létrehozása tapasztalat- és információcsere, tájékoztatás céljából						
2	Családbarát munkahelyek, intézkedések	Családi munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei	Családi munkahelyi kötelezettségek könnyebb összehangolása	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030	Családbarát munkahelyek létrejöttének támogatása, családbarát intézkedések támogatása	Vállalás Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	A családbarát intézkedések és pályázati azok fennmaradása	Humán erőforrás, költségvetés	5 év
3	Jelzőrendszer működésének prevenciók jellegének erősítése	Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén	A jelzőrendszeri tagok aktivitásának fokozódása, gördülékeny együttműködése, jelzőrendszer prevenciók jellegének erősödése, a családon belüli erőszak eseteinek hatékonyabb felderítése	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS (2030)	A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása	Vállalás Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Pozitív visszajelzések a jelzőrendszeri tagoktól	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	5 év

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszában az idősek	65 év felettiek magas aránya a teljes népességben belül, helyi társadalom öregekedése	Az idős népesség egészségügyi és szociális helyzetének javulása	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása	Vállalás Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Pozitív visszajelzések a lakosság részéről, egészségügyi és szociális problémák mérséklődése az idősek körében	Humán erőforrás, anyagi/pályázati erőforrás, technikai erőforrás	5 év
2	Munkaerő-piaci programok szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	56 év felettiek magas aránya a nyilvántartott álláskeresők közt	Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia ((2023-2024)	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése	Vállalás Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Munkanélküliség csökkenése az idős korosztály tagjainak körében	Humán erőforrás, anyagi erőforrás	5 év
3	Tájékoztató előadások, szűrővizsgálatok szervezése	Az egészségi állapot miatt romló életminőség idős korban	Az elérhető szűrővizsgálatokról tájékoztatottak legyenek, a mozgás, az egészségtudatos magatartásformák ismertté tétele, nyugdíjasklub, közös programok szervezése	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Szűrővizsgálatok népszerűsítése, rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése, prevenciók szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése	Vállalás Község Önkormányzata	2028. 01. 01.	01.	Küldött önkormányzati tájékoztatók száma, családonként tájékoztatókon résztvevők száma, Klubtagok és résztvevők száma	Önkormányzati és pályázati támogatások	5 év

4	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére, rendőrséggel, polgárőrséggel közös tájékoztatók tartása	A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály, gyakran válnak áldozattá	Minden időszerűen ismerje meg a csalók által alkalmazott trükköket. Az időszerűen ismerjék meg a megelőzés módszereit. Hatékony védekezés legyen a csalókkal szemben	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás a trükkös csalásokra, azok megelőzésére, az idős személyek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01. (szombat)	01. Kiküldött tájékoztatók száma családonként, tájékoztatásokon résztvevők száma	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás	5 év	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	A közszolgáltatásokhoz, a közösségi közlekedéshez, az információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférési lehetőségek akadálymentesítése	Közszolgáltatásokhoz, kulturális, sportprogramokhoz, közlekedéshez való hozzáférés hiánya	Akadálymentes környezetre történő törekvés, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelben	Költségvetési koncepció, Gazdasági program	MNTFS 2030, Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Akadálymentesítés ütemterv szerinti megvalósítása	Vállus Község Önkormányzata	2028. 01. 01. (szombat)	01. Akadálymentesített önkormányzati intézmények száma	Pályázati erőforrás igénybevétele, önkormányzati költségvetési erőforrás, 1 fő koordinátor	5 év	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Vállus község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vállus község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 5/2023. (II.14.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Vállus, 2023. február 21.

 Herczeg Béla
Herczeg Béla
polgármester

Vállus Község Önkormányzata
8316 Vállus, Rákóczi u. 57.
☎ 83/371-647

V/8-14-2/2023.

KIVONAT

Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. február 14. napján megtartott soros üléséről készült jegyzőkönyvből:

A képviselő-testület 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

5/2023. (II.14.) számú képviselő-testületi határozat:

1. Vállus Község Önkormányzata Képviselő-testülete Vállus Község Önkormányzatának jelen határozat mellékletét képező Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2023. és 2028. közötti időszakra jóváhagyja.
2. A képviselő-testület felkéri a polgármestert a Helyi Esélyegyenlőségi Program aláírására.
3. A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtása érdekében.
4. A képviselő-testület felkéri a hivatalt, hogy az 1. pontban foglalt döntésről értesítse a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, valamint gondoskodjon a 2. pontban foglalt döntéssel összefüggő feladatok végrehajtásáról.

Felelős: Herczeg Béla polgármester
Rajkiné Pintér Judit főtanácsos

Határidő: aláírásra 8 nap,
a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság értesítésére: 2023. 02. 28.

Herczeg Béla sk.
polgármester

Czibor Zoltánné sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Gyenesdiás, 2023. február 20.

Czibor Zoltánné
jegyző